

DE LA BANCA ARMADA A LA BANCA ÈTICA

**Cap a una coherència de
polítics i una cultura de pau**

**El cas de l'Ajuntament
de Barcelona**

**Centre Delàs d'Estudis per la Pau
i SETEM Catalunya**

Centre Delàs d'Estudis per la Pau
www.centredelas.org
info@centredelas.org

SETEM Catalunya
www.setem.cat
catalunya@setem.org

Autoria

Jordi Calvo (Coordinació)
Mònica Vega (Capítols 1 i 4)
Audrey Esnault (Capítols 2 i 3)
Edició: Carla Liébana.

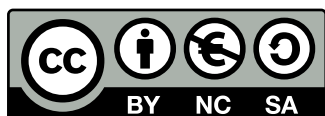
Agraïments

Daniel Casas Ballester, Nina Krotov Sand i Zoé Dubois.

Barcelona, març 2018.

Disseny i maquetació: Sergi Jiménez.
Il·lustració de coberta i infografies: Sergi Jiménez.

D.L: B-16799-2010
ISSN: 2013-8032

Índex

Introducció	4
<hr/>	
1. El marc de relació de l'Ajuntament de Barcelona amb les entitats financeres	5
<hr/>	
1.1 Sobre la gestió financera del pressupost de l'Ajuntament de Barcelona	5
1.2 Gestió de l'actiu de l'Ajuntament de Barcelona	6
1.2.1 Pagaments i cobraments	6
1.2.2 Gestió dels excedents	6
1.2.3 Necessitats de finançament	7
2. Entitats financeres amb les quals treballa l'Ajuntament de Barcelona	8
<hr/>	
2.1 Entitats financeres de les operacions corrents	8
2.1.1 Amortitzacions pressupostàries i interessos	9
2.1.2 Comissions bancàries	9
2.1.3 Empreses de rating	10
3. Finançament de la indústria armamentista per part de l'Ajuntament de Barcelona	11
<hr/>	
3.1 Dades actualitzades de les entitats que financen la indústria militar.	12
3.2 Relacions de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada 2016	14
4. Passos cap a la coherència financera a l'Ajuntament de Barcelona	16
<hr/>	
4.1 La implementació d'un nou model d'economia per Barcelona	16
4.1.1. El Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum	16
4.1.2 Programa d'actuació municipal	17
4.1.3 Pla d'impuls de l'Economia Social i Solidària	17
4.1.4 Creació d'un nou fons de crèdit municipal	17
4.1.5 Col·laboració amb entitats de finances ètiques	18
4.2 Bones pràctiques en matèria de contractació pública	18
4.2.1 Clàusules socials a la guia de contractació pública i nova llei de contractes del sector públic	18
4.2.1.1 Guia de contractació pública social de l'Ajuntament de Barcelona	18
4.2.1.2 Llei de contractes del sector públic 9/2017	19
4.3. Bones pràctiques en la contractació de serveis financers	20
4.3.1 Integració de puntuació «social» a les licitacions	20
4.3.2 Condicions d'especial compliment	20
4.3.3 Clàusula social en el protocol de col·laboració existent	20
5. Conclusions i recomanacions	21
<hr/>	
Annex I: Actualització de la Banca Armada	23
<hr/>	
Fitxes d'entitats financeres:	23
Grup BBVA	23
Société Générale	26
Banc Europeu d'Inversions	28
Instituto de Crédito Oficial	29
HSBC	29

CaixaBank	32
Crédit Agricole Indosuez	34
Grup Banco Santander	37
Grup Banc Sabadell	40
Bankia	41

Annex II: Taula resum

42

Índex de taules, gràfics i figures

Taules

T. 1: Operacions corrents de l'Ajuntament de Barcelona per entitat financera 2016	8
T. 2: Operacions corrents de l'Ajuntament de Barcelona durant l'any 2016	8
T. 3: Amortitzacions pressupostàries de préstecs i operacions de l'Ajuntament de Barcelona 2016	9
T. 4: Pagaments dels interessos (swap préstecs, préstecs i operacions financeres) de l'Aj. de Barcelona 2016	9
T. 5: Comissions del cobrament de tributs de l' Ajuntament de Barcelona 2016	9
T. 6: Comissions del cobrament de rebuts de l'Ajuntament de Barcelona 2016	10
T. 7: Comissions per recaptació impostos de l'Ajuntament de Barcelona 2016	10
T. 8: Entitats financeres intermediàries dels pagaments de les comissions tributs, rebuts i recaptació d'impostos de l'Ajuntament de Barcelona 2016	10
T. 9: Despeses per transferències bancàries de l'Ajuntament de Barcelona 2016	
T. 10: Comissions de les targetes de l'Ajuntament de Barcelona 2016	10
T. 11: Honoraris a les empreses de rating de l'Ajuntament de Barcelona 2016	11
T. 12: Actualització rànquing Banca Armada espanyola 2011-2016	12
T. 13: Actualització rànquing Banca Armada estrangera que opera a l'Estat espanyol 2011-2016	13
T. 14: Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona: total inversions en armament entre 2011 i 2016	15
T. 15: Pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada 2016	
T. 16: Crèdits a empreses d'armament del període 2011-2016 de la banca amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona	15
T. 17: Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes pel període 2011-2016 per bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona	17
T. 18: Fons d'inversions, accions i bons en empreses d'armes del període 2011-2016 de la banca amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona	17
T. 19: Finançament d'exportacions d'armament italià per bancs amb qui treballa l'Aj. de Barcelona 2011-2014	17

Gràfics

Gràfic 1: Procedència dels ingressos de l'Ajuntament de Barcelona 2017	5
Gràfic 2: Pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona en la Banca Armada	14

Figures

Figura 1: Tipus de pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada	12
Figura 2: Rànquing 2011-2016 Banca Armada espanyola (en milions d'euros)	18
Figura 3: Rànquing 2011-2016 Banca Armada estrangera que opera a l'Estat espanyol (en milions d'euros)	19
Figura 4: La Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona	20
Figura 5: La Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona (tipus d'inversions en armament)	20
Figura 6: Comparativa dels pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada i els bancs sense inversions descobertes en armament	21
Figura 7: Vincles entre l'Ajuntament de Barcelona i el negoci de la Banca Armada	22

Introducció

Les administracions públiques tenen responsabilitat en la vulneració de drets humans també fora del territori que governen si són còmplices de les empreses que vulneren aquests drets. S'ha d'utilitzar la capacitat de compra i contractació de l'administració pública per avançar cap a l'assoliment d'objectius socials i la coherència de polítiques. La contractació pública ha de ser un instrument per garantir drets socials i ambientals i defensar i promoure els drets humans. Per això, és important que l'administració incorpori l'ètica a totes les polítiques públiques, fins i tot en la gestió econòmica i en el finançament.

L'Ajuntament de Barcelona gestiona un elevat volum de recursos, tant des del punt de vista dels ingressos i la recaptació, com des de la despesa pública i la contractació, la qual cosa suposa cert grau de responsabilitat perquè la seva activitat econòmica genera i impulsa una economia determinada segons amb quines empreses i entitats hi col·labora.

En aquest informe ens preguntem si l'Ajuntament de Barcelona, malgrat que és una de les administracions públiques que ha mostrat voluntat política per apostar per la pau, els drets humans i la solidaritat, permet que la gestió financera de les principals activitats que requereixen d'un banc recaigui en mans d'entitats financeres que mitjançant les seves inversions puguin tenir impactes negatius en la pau i els drets humans. El cas del finançament de la indústria militar és un bon exemple d'aquesta possible incoherència de polítiques.

És per això que aquest informe pretén generar una reflexió sobre el grau de responsabilitat -tot i que de manera indirecta- de l'Ajuntament de Barcelona quant al suport de la indústria militar, una indústria que amb la seva activitat econòmica regular contribueix en molts casos a la multiplicació i perpetuació dels conflictes armats i a la vulneració de drets humans.

És a dir, aquest estudi pretén mostrar la necessitat de millorar la coherència de polítiques de l'Ajuntament de Barcelona d'acord amb el seu compromís amb la cultura de pau i la justícia global a través de l'anàlisi de les entitats financeres amb qui hi treballa.

Pel que fa a la metodologia, analitzarem les dades actuals sobre finançament d'armament per part de 12 entitats financeres amb qui treballa l'Ajuntament de

Barcelona, per intentar presentar una foto actualitzada del triangle Indústria militar-Entitats financeres - Administració pública, amb l'exemple concret de l'Ajuntament de Barcelona, per mostrar la seva vinculació indirecta amb empreses d'armes. Per això s'ha actualitzat la informació de la base de dades de la Banca Armada, recollida a l'informe: *Els bancs que inverteixen en armes. Actualització del finançament d'armament nuclear, de bombes de dispersió i de les principals indústries militars espanyoles (2011-2016)*. El capítol 3 és exclusivament una anàlisi del finançament d'empreses d'armes amb qui treballa l'Ajuntament, el qual es complementa amb l'annex, on hi ha fitxes detallades de cadascun dels bancs armats amb qui té relació l'Ajuntament de Barcelona, identificats al capítol immediatament anterior.

Per la realització del contingut més analític de les polítiques de finançament i contractació de l'Ajuntament, ha estat utilitzat el seu lloc web on es troba informació sobre la seva gestió econòmica i administrativa. A més, també s'ha fet recerca a mitjans de comunicació, s'han dut a terme entrevistes a persones expertes en l'àmbit de les finances públiques del mateix ajuntament, així com s'ha participat a diverses jornades d'on s'ha pogut extreure informació, com ara la taula rodona *Administració pública i banca. El camí cap a unes finances ètiques* organitzada en el marc de la Fira d'Economia Social i Solidària de Catalunya (FESC), la jornada *Fem banca amb valors* organitzada per l'Ajuntament de Barcelona o la presentació de la *Guia per la protecció i la promoció dels drets humans en la contractació pública* organitzada per Novact. Per altra banda, s'han estudiat les diferents iniciatives elaborades per l'Ajuntament de Barcelona al respecte – Guia de contractació pública social i Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària-, a més de tota la informació publicada al lloc web de l'Ajuntament en matèria de finançament i contractació pública i els decrets on es manifesten les condicions d'especial compliment a les licitacions de contractació pública. També s'han realitzat reunions amb personal del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum de l'Ajuntament de Barcelona i persona d'entitats de finances ètiques. Amb aquesta informació es presenta un capítol introductor sobre el marc de relació de l'Ajuntament de Barcelona amb les entitats financeres i una anàlisi final dels passos que ha donat cap a la coherència financera.

1. El marc de relació de l'Ajuntament de Barcelona amb les entitats financeres

El marc de relacions de l'administració pública amb les entitats financeres és un entramat complex. Més encara quan es tracta d'una administració de les dimensions de l'Ajuntament de Barcelona, amb més de 6.000 persones treballadores - gairebé 14.000 comptant les entitats municipals que en depenen i on l'Ajuntament hi participa¹.

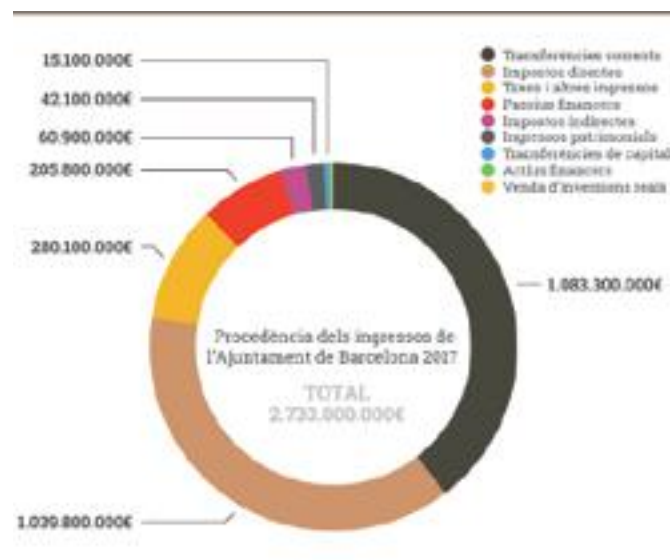
Per tant, abans d'entrar a analitzar quines són les entitats financeres amb què treballa aquesta institució, sorgeix la necessitat de comprendre com és la gestió financera de l'Ajuntament de Barcelona i el marc d'operacions bancàries que la institució duu a terme.

En primer lloc, es presenten els principals aspectes del context financer de l'Ajuntament de Barcelona: el pressupost amb què treballa, els ingressos i despeses; una anàlisi de la gestió de l'actiu i els requisits i mesures preses perquè les entitats bancàries puguin participar en aquesta gestió, posant especial èmfasi en les dificultats o facilitats que ofereix l'Ajuntament per a les entitats de finances ètiques. Finalment, s'exposa la necessitat de finançament d'aquesta administració i les entitats bancàries que contribueixen a finançar la institució. Pel que fa al desglossament més específic dels ingressos, en el moment de l'elaboració d'aquest informe les dades de 2018 encara no estaven detallades així que es fan servir les de 2016 i 2017.

1.1 Sobre la gestió financera del pressupost de l'Ajuntament de Barcelona

El pressupost de l'Ajuntament de Barcelona per a l'any 2017, en termes de comptabilitat pressupostària, ascendeix a més de 2.700 milions d'euros². És particularment rellevant analitzar la procedència dels ingressos d'aquest pressupost per identificar les entitats financeres que hi poden participar. Els volums més grans d'ingressos de l'Ajuntament provenen de transferències corrents, d'impostos i de taxes. Pel que fa a la primera partida, les transferències corrents per part de l'Administració de l'Estat suposen un 35% del total dels ingressos. En relació als impostos directes, aquesta partida suposa un 38% - comptant els impostos sobre capital, l'impost sobre la renda i l'impost sobre activitats econòmiques-. Pel que fa a taxes, sumant les taxes per a la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local i les taxes per la realització d'activitats de competència local, aquest import significa el 4,5% del total dels ingressos. Les multes van suposar l'any 2016 el 3% dels ingressos.

Gràfic 1:
Procedència dels ingressos de l'Ajuntament de Barcelona 2017

Font:
Elaboració pròpia a partir del lloc web de l'Ajuntament de Barcelona³

¹ Ajuntament de Barcelona. (14/11/17). Composició de la plantilla per gènere 2017. <http://ajuntament.barcelona.cat/transparencia/ca/composicio-de-la-plantilla-genero-2017>

² Ajuntament de Barcelona. (16/11/17). Pressupost obert. <http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/pressupostobert/ca/pagos#view=payee&descripcion=&date=2016,2016&payee=&area=Deute+p%C3%BAblic>

³ Ajuntament de Barcelona. (31/03/18). Pressupost Barcelona 2017. <http://ajuntament.barcelona.cat/pressupostos2017/ca/>

Així doncs, pel que fa a l'anàlisi d'aquest informe és d'especial interès que gairebé la meitat dels ingressos de l'Ajuntament de Barcelona (45%) provenen del cobrament d'impostos, taxes i multes, casos en què les entitats financeres tenen relació amb l'Ajuntament.

En relació al deute, segons dades del 31 de desembre de 2016 publicades pel mateix Ajuntament de Barcelona, aquesta administració té un total de 836 milions d'euros en deute. El volum d'endeutament previst per a 2017 era aproximadament la mateixa xifra: 835,2 milions d'euros⁴. Es constata la reducció d'endeutament de l'Ajuntament en relació als exercicis anteriors. En tot cas, la necessitat d'endeutament de l'Ajuntament de Barcelona és d'uns 160 milions d'euros anuals, segons Jordi Ayala, Gerent de Presidència i Economia de l'Ajuntament de Barcelona⁵.

1.2 Gestió de l'actiu de l'Ajuntament de Barcelona

En aquest apartat s'exposa com és la gestió de l'actiu⁶ per part de l'Ajuntament de Barcelona, posant de manifest requisits i condicions que han de complir les entitats bancàries per poder participar en aquesta gestió i enumerant quins bancs estan treballant amb aquesta administració. La gestió de l'actiu compren tres tipus d'operacions: pagaments i cobraments, gestió dels excedents i finançament. Analitzem cadascuna d'aquestes operacions.

1.2.1 Pagaments i cobraments

Per a la recaptació d'impostos, tributs i multes, hi ha unes condicions i uns protocols de col·laboració. Els requisits que ha de complir una entitat bancària que tingui interès en col·laborar amb l'Ajuntament de Barcelona per gestionar aquests pagaments i cobraments són:

1. Ser una entitat financera amb una fitxa bancària i tenir un mínim de 50 oficines a la ciutat de Barcelona

⁴ Ajuntament de Barcelona. (22/01/18). Memòria explicativa Pressupost Ajuntament de Barcelona 2017. http://ajuntament.barcelona.cat/pressupostos2017/ca/docs/Memoria_explicativa-Pressupost_2017.pdf

⁵ Ayala, J. (23/11/17). Jornada Fem Banca amb Valors. Ajuntament de Barcelona. <http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/banca-amb-valors>

⁶ Segons la mateixa definició que dona l'Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Barcelona. (20/10/17). Pressupost Obert. <http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/pressupostobert/ca/glosario?q=actiu>
L'actiu és l'element de l'Estat financer del Balanç de Situació, juntament amb el passiu, el qual suposa el conjunt de béns i drets a cobrar que posseeix l'Ajuntament en un determinat moment.

2. Tenir domiciliat un mínim de 10 milions d'euros en impostos municipals.
3. Estar adherits a red.es, "entidad pública empresarial del Ministerio de Energía, Turismo y Agenda Digital (MINETAD) que depende de la Secretaría de Estado para la Sociedad de la Información y la Agenda Digital (SESIAD)".

Actualment, el protocol de col·laboració existent amb les entitats que treballen amb l'Ajuntament l'han subscrit sis entitats financeres on la ciutadania pot fer els pagaments: BBVA, CaixaBank, Banc Sabadell, Banco Santander, Bankia i Banco Popular. Tal com s'exposa a l'apartat anterior, el 45% dels ingressos de l'Ajuntament provenen d'impostos, taxes i multes per la qual cosa es pot constatar que aquestes entitats bancàries mouen una quantitat elevada dels diners de l'Ajuntament de Barcelona.

Els requisits establerts dificulten que les entitats de finances ètiques puguin col·laborar amb l'Ajuntament de Barcelona, ja que estem parlant d'entitats que tenen molt poques oficines i que no tenen domiciliats impostos municipals. A més a més, els requisits es refereixen a la dimensió i volum de diners gestionats pel banc, però no inclouen cap requisit social.

Tanmateix, l'any passat, l'Ajuntament de Barcelona va introduir una clàusula social en el protocol de col·laboració existent amb les entitats que treballen amb aquesta administració en la recaptació d'impostos, tributs i multes on s'exposa que "l'Ajuntament es reserva el dret a denunciar unilateralment l'acord en el cas que l'entitat financera porti a terme actuacions en l'àmbit social contràries a l'estratègia del govern de la ciutat de Barcelona".⁷ Desconeixem si l'Ajuntament ha fet ús d'aquesta clàusula i/o ha denunciat algun acord.

1.2.2 Gestió dels excedents

En relació a la gestió dels excedents de capital de l'Ajuntament de Barcelona, per seleccionar quina entitat bancària duu a terme aquesta operació, l'Ajuntament obre un procés de concurrència en què poden participar totes les entitats bancàries on aquesta administració hi tingui un compte corrent obert. Fins l'any passat, es presentaven a aquesta concurrència les grans entitats bancàries tradicionals, atès que l'Ajuntament no tenia comptes amb cap entitat de finances ètiques o entitat

⁷ Ajuntament de Barcelona. <http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2016/12/29/lajuntament-de-barcelona-introdueix-criteris-socials-en-les-seves-relacions-amb-les-entitats-financeres/>

bancària cooperativa, fet que impedia que poguessin participar al concurs.

L'any 2015, amb el canvi de govern a l'Ajuntament i l'objectiu d'apropament a les finances ètiques, l'administració municipal va començar un procés per obrir un compte a Caixa d'Enginyers, Fiare Banca Ètica i Triodos Bank. Fiare i Caixa d'Enginyers són entitats bancàries cooperatives i, com a tal, per obrir un compte, cal primer fer-se sòcia de la cooperativa. L'Ajuntament necessitava l'acord plenari corresponent per poder iniciar els tràmits per ser soci cooperativista d'aquestes entitats.

Després d'un procés llarg i de molts esforços per part de les entitats de finances ètiques i cooperatives per facilitar que aquestes entitats poguessin participar en el procés competitiu de gestió d'excedents, el 2016 l'Ajuntament de Barcelona es va fer soci de Fiare Banca Ètica i va obrir un compte en aquesta entitat. També va obrir un compte a Caixa d'Enginyers i en el moment d'elaboració d'aquest informe, l'Ajuntament està en procés d'obrir un compte a Triodos Bank.

A més, l'Ajuntament de Barcelona té la voluntat de depositar 50 milions d'euros dels anomenats fons de tresoreria a les entitats de finances ètiques sense competència amb la banca convencional.^{8 9}

1.2.3 Necessitats de finançament

En aquest apartat es presenta com és el procés de selecció pública per cobrir el finançament d'aquesta administració i quins canvis s'estan duent a terme des dels darrers dos anys. Tal com hem avançat, l'Ajuntament de Barcelona té una necessitat d'endeutament anual de 160 milions d'euros.

Per seleccionar les entitats bancàries que oferiran finançament a l'Ajuntament de Barcelona existeix un procés de concurrència pública pel qual les entitats bancàries que tenen interès s'hi presenten. Fins ara, cada banc presentava la seva proposta i l'oferta que tingués un millor preu era la seleccionada. Això ha estat així fins a finals de 2016, quan l'Ajuntament per primera vegada introdueix clàusules socials en els procediments de selecció d'ofertes, contractes i

convenis amb les entitats financeres, a banda d'una clàusula sobre paradisos fiscals (Ester Vidal, 2017)¹⁰. Això vol dir, d'una banda, que en el procés competitiu es valoraran les entitats bancàries que disposin de polítiques de millores socials i polítiques socials d'habitatge i, d'altra banda, que les entitats que presentin oferta han de complir la *Declaració responsable de no incórrer en prohibició per contractar amb l'Administració Pública* i la *Declaració responsable sobre paradisos fiscals*^{11 12} en virtut de la qual l'entitat bancària signa la declaració responsable, però no té cap mecanisme de seguiment i avaluació de la veracitat de la seva declaració. D'altra banda, aquestes mesures incorporades per l'Ajuntament de Barcelona, tot i servir per promocionar la transparència, en cap cas són una mesura que obligui a les entitats a no operar a paradisos fiscals.

Pel que fa a la ponderació per a la selecció de les ofertes rebudes per l'Ajuntament, el preu que ofereix l'entitat bancària té un pes del 70% i les millores socials que aporten les ofertes, com ara polítiques d'habitatge (lloguer social, cessió d'immobles per reforçar el parc públic, entre d'altres compromisos socials), compten el 30% restant.

Aquestes mesures van facilitar que entressin a formar part del finançament de l'Ajuntament l'any 2016 una banca cooperativa, Caixa d'Enginyers, i una banca ètica, Fiare Banca Ètica, a més del BBVA¹³, qui va anunciar que té operativa a les Illes Caiman però en condicions legals, la qual cosa no el va invalidar per competir a la licitació.

El resultat és que l'import que gestiona la banca cooperativa i la banca ètica és molt minoritari en relació amb les entitats bancàries convencionals: BBVA 143,5 milions d'euros, Caixa d'Enginyers 10 milions d'euros i Fiare Banca Ètica 2,5 milions d'euros. És a dir, les ofertes presentades per Caixa d'Enginyers i Fiare Banca Ètica únicament van cobrir el 8% de la necessitat de finançament de l'Ajuntament de Barcelona l'any 2016.

10 Vidal, E. (22/10/17). Taula rodona *Administració pública i banca. El camí cap a unes finances ètiques*. Fira d'Economia Solidària de Catalunya. Barcelona.

11 Pisarello, G. (31/03/18). Noves clàusules socials regeixen la relació de l'Ajuntament amb les entitats financeres. Ajuntament de Barcelona. <http://ajuntament.barcelona.cat/treballieconomia/ca/noticia/noves-clausules-socials-regeixen-la-relacize-de-lajuntament-amb-les-entitats-financeres>

12 Butlletí Oficial de la Província de Barcelona. (01/06/16). <http://www.fiscalitatjusta.cat/zoneslliures/wp-content/uploads/BARCELONA1.pdf>

13 Ajuntament de Barcelona. Servei de Premsa. (29/12/16). L'Ajuntament de Barcelona introdueix criteris socials en les seves relacions amb les entitats financeres. <http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2016/12/29/lajuntament-de-barcelona-introdueix-criteris-socials-en-les-seves-relacions-amb-les-entitats-financeres/>

8 Ayala, J. (23/11/17). Jornada Fem Banca amb Valors. Ajuntament de Barcelona. <http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/banca-amb-valors>

9 Ortega, M. (08/02/16). Barcelona prioritzarà les empreses ètiques en la contractació pública. Ara.cat. https://www.ara.cat/societat/Barcelona-prioritzara-empreses-contractacio-publica_0_1519048188.html

2. Entitats financeres amb les quals treballa l'Ajuntament de Barcelona

Veurem a continuació una anàlisi més detallada de les operacions corrents de l'Ajuntament de Barcelona que es reparteixen en amortitzacions pressupostàries d'operació i préstecs, interessos préstecs, swap préstecs i emissions

2.1 Entitats financeres de les operacions corrents

Les despeses facturades per l'Ajuntament de Barcelona l'any 2016 entre totes les polítiques i tots els beneficiaris es totalitzen en 47.230 pagaments que sumen un total de 2.284.952.112 €, però les dades de finançament a les quals hem tingut accés són tan sols les operacions corrents, les quals han donat com a resultat 342 pagaments que sumen un total de 176.237.977,21 € i que són assumides per 18 entitats financeres, tal com es mostra a la taula 1.

Dedicarem exclusivament la nostra anàlisi a aquesta part del pressupost executat per l'Ajuntament, que pot ser una mostra en certa manera representativa del funcionament de la resta de les seves activitats econòmiques que requereixen la relació amb una entitat financera.

En les següents taules podem observar els volums agrupats de les operacions corrents per tipus, el percentatge sobre el total de pagaments corrents i l'import exacte.

Taula 1:
Operacions corrents de l'Ajuntament de Barcelona per entitat financera 2016

<u>Entitat financera beneficiària</u>	€	%*
Deutsche Pfandbriefbank Ag	91.039.337,50 €	51,66%
BBVA Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	25.404.222,18 €	14,41%
Société Générale, Sucursal En España	20.092.644,27 €	11,40%
Banc Europeu d'Inversions	13.863.994,00 €	7,87%
Instituto de Crédito Oficial	9.664.980,48 €	5,48%
HSBC	7.609.491,12 €	4,32%
CaixaBank S A	4.822.170,55 €	2,74%
Crédit Agricole Indosuez	2.084.640,69 €	1,18%
Banco Santander	931.622,95 €	0,53%
Banc de Sabadell, S.A.	198.003,92 €	0,11%
Dexia Sabadell, S.A.	192.800,00 €	0,11%
Catalunya Banc, S.A. Unipersonal	123.472,56 €	0,07%
Fitch Ratings España S.A.	47.190,00 €	0,03%
Sucursal En España Standard & Poor's Credit Market	46.585,00 €	0,03%
Moody'S Investors Service España S.A.	46.222,00 €	0,03%
Bankia, S.A.U.	26.273,00 €	0,01%
Banco Popular Español, S.A.	24.872,20 €	0,01%
Min Hisenda i Administracions Públiques	19.454,79 €	0,01%
Total pagaments corrents	176.237.977,21 €	

* Sobre el total de pagaments corrents

Font:

Elaboració pròpia a partir del lloc web de l'Ajuntament de Barcelona <http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/>

Taula 2:
Operacions corrents de l'Ajuntament de Barcelona durant l'any 2016

<u>Tipus d'operació corrent</u>	€*	%**
Amortització pressupostàries operació i préstecs	156.158.736,82 €	88,61%
Interessos préstecs, swap préstecs i emissions	18.329.654,99 €	10,40%

Comissions cobrament tributs i rebuts	1.446.350,99 €	0,82%
Honoraris Rating	139.997,00 €	0,08%
Comissions recaptació impostos	103.248,89 €	0,06%
Comissions de les targetes bancàries	34.963,27 €	0,02%
Despeses per transferències bancàries	1.491,47 €	0,00%
Altres	23.533,78 €	0,00%
Total	176.237.977,21 €	

* Valor operacions corrents 2016 en euros

** Sobre total de pagaments corrents

Font:

Elaboració pròpia a partir del lloc web de l'Ajuntament de Barcelona
<http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/>

2.1.1 Amortitzacions pressupostàries i interessos

Pel que fa a les amortitzacions pressupostàries de préstecs i operacions financeres, que representen la categoria amb més pes amb un 88,61% dels pagaments corrents totals de l'Ajuntament de Barcelona durant l'any 2016, han sigut gestionades en més d'un 85% mitjançant la Deutsche Pfandbriefbank Ag (57,63% - crèdit de 90 milions d'euros que va ser integralment reemborsat a final de 2016), el BBVA (15,37) i Société Générale (12,83%), seguit per l'Institut de Crèdit Oficial (6,00%), el Banc Europeu d'Inversions (5,76%) i CaixaBank (2,40%).

Taula 3:

Amortitzacions pressupostàries de préstecs i operacions de l'Ajuntament de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
Deutsche Pfandbriefbank Ag	90.000.000,00 €	57,63%
BBVA Banco Bilbao Vizcaya Argentari	24.000.000,00 €	15,37%
Société Générale, Sucursal a Espanya	20.033.736,82 €	12,83%
Instituto de Crédito Oficial	9.375.000,00 €	6,00%
Banc Europeu d'Inversions (BEI)	9.000.000,00 €	5,76%
CaixaBank S A	3.750.000,00 €	2,40%
Total	156.158.736,82 €	

* Valor amortitzacions pressupostàries préstecs 2016 en Euros

** % sobre total amortitzacions pressupostàries préstecs 2016

Font:

Elaboració pròpia.

Taula 4:

Pagaments dels interessos (swap préstecs, préstecs i operacions financeres) de l'Ajuntament de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
HSBC	7.609.491,12 €	41,51%
BEI	4.863.994,00 €	26,54%
Crédit Agricole Indosuez	2.084.640,69 €	11,37%
BBVA	1.175.358,00 €	6,41%
Deutsche Pfandbriefbank Ag	1.039.337,50 €	5,67%
Banco Santander	785.194,17 €	4,28%
ICO	289.980,48 €	1,58%
CaixaBank	231.829,61 €	1,26%
Dexia SA	192.800,00 €	1,05%
Société Générale	57.029,42 €	0,31%
Total	18.329.654,99 €	

* Valor amortitzacions pressupostàries préstecs 2016 en Euros

** % sobre total amortitzacions pressupostàries préstecs 2016

Font: Elaboració pròpia.

2.1.2 Comissions bancàries

Les comissions per recaptació impostos necessiten unes condicions i uns protocols de col·laboració específics. Ja s'ha fet referència al capítol anterior als requisits que ha de complir una entitat bancària per col·laborar amb l'Ajuntament de Barcelona per a la gestió de l'actiu, i que les sis entitats financeres que han subscrit el protocol de col·laboració amb l'Ajuntament són: Banc Sabadell, Bankia, Banco Popular, Banco Santander, BBVA i CaixaBank.

Taula 5:

Comissions del cobrament de tributs de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
CaixaBank S A	758.679,46 €	60,08%
BBVA Banco Bilbao Vizcaya Argentari	195.096,11 €	15,45%
Banc Sabadell, S.A.	108.288,59 €	8,58%
Banco Santander	80.434,00 €	6,37%
Banco Popular Español, S.A.	19.372,70 €	1,53%
Catalunya Banc, Sa Unipersonal	85.952,86 €	6,81%
Bankia, S.A.U.	14.900,12 €	1,18%
Total	1.262.723,84 €	

* Total comissions cobrament tributs 2016

** % sobre total comissions cobrament tributs 2016

Font: Elaboració pròpia.

Taula 6:
Comissions del cobrament de rebuts de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
Banc Sabadell, S.A.	64.128,97 €	34,92%
Banco Santander	37.634,17 €	20,49%
Catalunya Banc, Sa Unipersonal	36.851,54 €	20,07%
BBVA Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	32.396,74 €	17,64%
Bankia, S.A.U.	7.192,13 €	3,92%
Banco Popular Español, S.A.	5.423,60 €	2,95%
Total	183.627,15 €	

* Total comissions cobrament rebuts 2016

** % sobre total comissions cobrament rebuts 2016

Font: Elaboració pròpia.

Taula 7:
Comissions per recaptació impostos de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
CaixaBank SA	45.264,85 €	43,84%
Bankia, S.A.U.	4.123,75 €	3,99%
Banc De Sabadell, S.A.	25.586,36 €	24,78%
Banco Santander	28.273,93 €	27,38%
Total	103.248,89 €	

* Valor comissions recaptació impostos 2016 en euros

** Percentatge sobre el total comissions recaptació impostos 2016

Font: Elaboració pròpia.

Taula 8:
Entitats financeres intermediàries dels pagaments de les comissions tributs, rebuts i recaptació d'impostos de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
CaixaBank	803.944,31 €	51,88%
BBVA	227.492,85 €	14,68%
Sabadell	198.003,92 €	12,78%
Santander	146.342,10 €	9,44%
Catalunya Banc	122.804,40 €	7,92%
Bankia	26.216,00 €	1,69%
Banco Popular	24.796,30 €	1,60%
Total	1.549.599,88 €	

* Valors total comissions tributs, rebuts i recaptació d'impostos 2016 en Euros

** % sobre total comissions tributs, rebuts i recaptació d'impostos 2016

Font: Elaboració pròpia.

Taula 9:
Despeses per transferències bancàries de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
BBVA Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	1.283,57 €	86,06%
Banco Popular Español, S.A.	75,90 €	5,09%
Société Générale	75,00 €	5,03%
Bankia, S.A.U.	57,00 €	3,82%
Total	1.491,47 €	

* Valor despeses per transferències bancàries 2016 en euros

** % sobre total despeses per transf. bancàries 2016

Font: Elaboració pròpia.

Taula 10:
Comissions de les targetes de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
CaixaBank S A	34.295,11 €	98,09%
Catalunya Banc, Sa Unipersonal	668,16 €	1,91%
Total	34.963,27 €	

* Valor comissions targetes bancàries 2016 en euros

** % sobre total comissions targetes bancàries 2016

Font: Elaboració pròpia.

2.1.3 Empreses de rating

Finalment, cal parar atenció a les despeses de l'Ajuntament en empreses de rating, -en el cas de l'Ajuntament de Barcelona, les agències de qualificació contractades per l'any 2016 van ser: Moody's Investors Service España S.A., Standard & Poor's Credit Market i Fitch Ratings- per transferències bancàries i per targetes de crèdit i debit del personal de l'administració municipal.

Taula 11:
Honoraris a les empreses de "rating" de l'Aj. de Barcelona 2016

<u>Entitat financera</u>	€*	%**
Fitch Ratings España Sa	47.190,00 €	33,71%
Sucursal a Espanya Standard & Poor' S Credit Market	46.585,00 €	33,28%
Moody'S Investors Service España Sa	46.222,00 €	33,02%
Total	139.997,00 €	

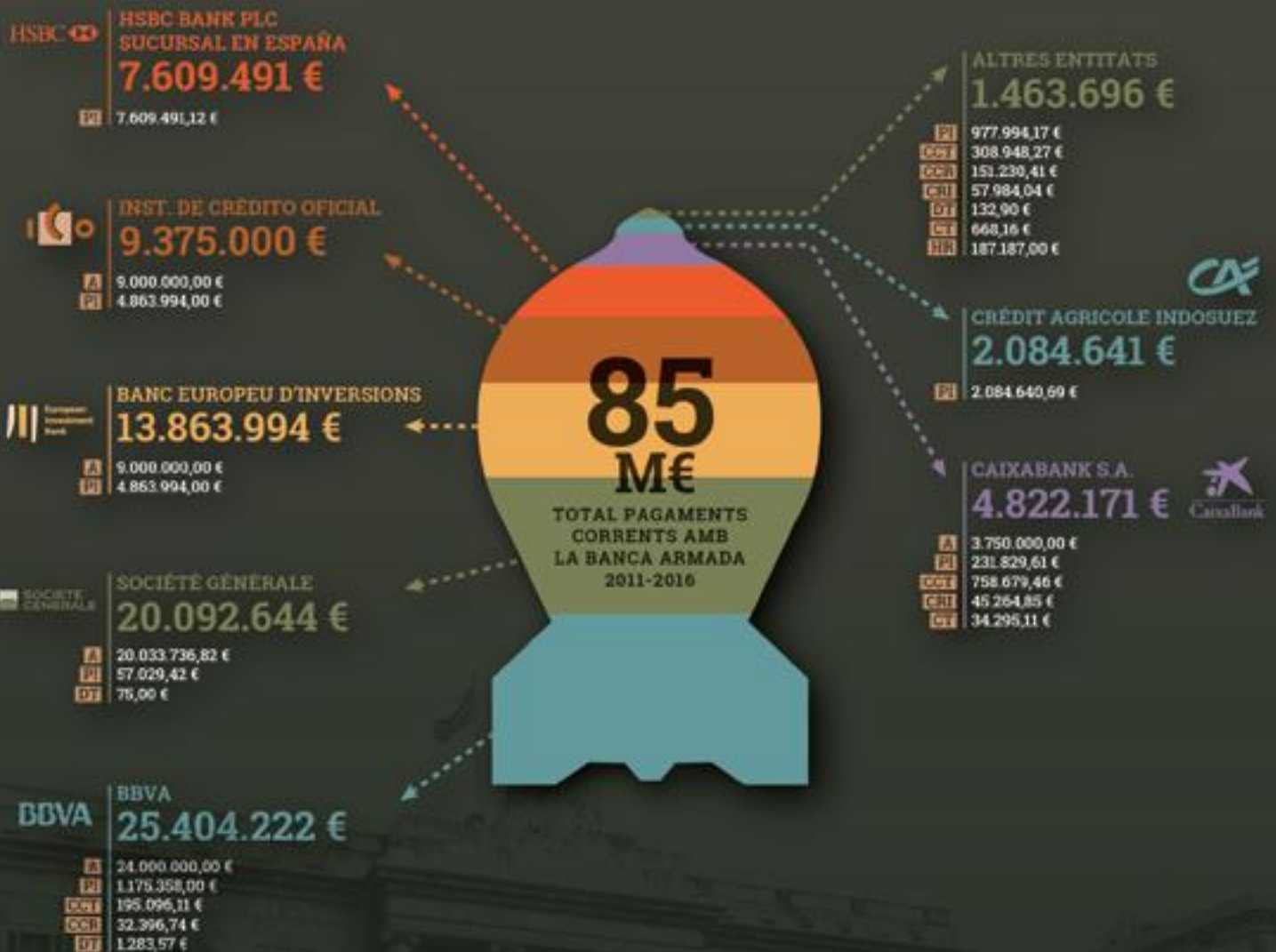
* Valor honoraris "rating" 2016 en Euros

** Percentatge sobre total honoraris rating 2016

Font: Elaboració pròpia.

Figura 1:

TIPUS DE PAGAMENTS CORRENTS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA AMB LA BANCA ARMADA

Tipus d'operacions corrents

- Amortitzacions pressupostàries de prestats i operacions
- Pagament interessos (swap prestats, prestats i operacions)
- Comissions cobraments tributs
- Comissions cobraments rebuts
- Comissions recaptació impostos
- Despeses per transferències bancàries
- Comissions targetes
- Honoraris Rating

En conclusió, les entitats financeres de més rellevància amb què treballa l'Ajuntament de Barcelona que hem pogut identificar són les següents: el Deutsche Pfandbriefbank Ag, el BBVA, la Société Générale i CaixaBank pel que fa a bancs comercials privats i l'Institut de Crèdit Oficial i el Banc Europeu d'Inversions pel que fa a institucions financeres públiques.

Cal remarcar que les amortitzacions d'operacions i préstecs de l'Ajuntament de Barcelona, concentren un 88,61% del total de pagaments corrents durant l'any 2016, en el marc de les quals un banc espanyol, el BBVA (15,37%), i dos bancs estrangers, la Deutsche Pfandbriefbank Ag (57,63%) i la Société Générale (12,83%) juguen un paper clau.

El pagament d'interessos, bé sigui per swap de tipus d'interès relatiu a préstecs contractats, interessos de préstecs i d'operació, representen un 10,40% dels pagaments totals durant l'any 2016 per un valor total de 18.329.654,99 euros. Els beneficiaris bancaris han sigut en major part quatre bancs estrangers que operen a Espanya, com ara l'HSBC (7.609.491,12 euros), el Banc Europeu d'inversions (4.863.994,00 euros), el Crèdit Agricole (2.084.640,69 euros) i el Deutsche Pfandbriefbank Ag (1.039.337,50 euros) i pel que fa als bancs espanyols majoritàriament el BBVA (1.175.358,00 euros) seguit pel Banco Santander (785.194,17 euros) i, en menor mesura, CaixaBank (280.826,80 euros).

La suma de totes aquestes operacions financeres que corresponen al finançament directe de l'Ajuntament de Barcelona mitjançant els bancs ascendeix 174.488.391,81 euros, és a dir, un 99,01% del total de pagaments per a l'any 2016, on es mostra el rol preponderant de la Deutsche Pfandbriefbank Ag i la Société Générale i destaquen el paper del BBVA i CaixaBank com a bancs espanyols.

La part corresponent a les comissions pels serveis que ofereixen els bancs espanyols a les ciutadanes barcelonines pels pagaments de tributs, rebuts i recaptació d'impostos ascendeix a 1.549.599,88 euros, xifra que representa només un 0,88% del total de pagaments a entitats financeres per a l'any 2016.

3. Finançament de la indústria armamentista per part de l'Ajuntament de Barcelona

En aquest capítol s'aborden les relacions de l'Ajuntament de Barcelona, com a exemple d'administració pública, amb les entitats financeres amb les quals treballa i que formen part de la Banca Armada.

El concepte de Banca Armada fa referència a totes les entitats que financen la indústria d'armament, des del seu punt inicial de desenvolupament i investigació fins al seu estat final i imminent transport. La seva participació en la indústria armamentista es realitza a través d'un o més tipus de finançament, els quals es desglossen en tres categories: l'emissió de bons i pagarés; la concessió de crèdits a les empreses d'armes; i els fons d'inversió, accions i bons a empreses d'armament.

L'estudi s'ha centrat en les 12 entitats financeres -incloent nou bancs comercials i una institució pública- que han sigut beneficiàries de pagaments corrents de deute públic l'any 2016 per part de l'Ajuntament de Barcelona.

L'anàlisi ha estat realitzada sobre els següents productes financers: crèdits i préstecs concedits des de l'1 de gener de 2011, l'emissió d'accions i bons també des de l'1 de gener de 2011, i les participacions que els bancs i altres entitats financeres tenen de la indústria militar en forma d'accions, bons i fons d'inversió en general. Aquests productes han estat ordenats en aquest informe per la seva data més recent: l'armament convencional fins el 31 de desembre de 2015, les armes nuclears de gener de 2013 a l'agost de 2016, i les inversions en bombes de dispersió i mines antipersona de gener de 2013 a març de 2017.

Les dades presentades en aquest capítol sobre aquestes 12 entitats financeres són una actualització de les dades facilitades a l'informe *Els bancs que inverteixen en*

armes. Actualització del finançament d'armament nuclear, de bombes de dispersió i de les principals indústries militars espanyoles (2011-2016) publicat el juny de 2016 pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau. L'estudi s'ha basat en l'informe de dades primàries de Profundo Research *Financing of weapon companies in Spain*, un informe d'investigació preparat pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau i escrit per Hassel Kroes el 22 de desembre de 2015, en el qual van ser investigades les relacions financeres d'algunes de les principals empreses d'armament espanyoles, prèviament seleccionades per la seva rellevància i controvèrsia: Indra, Maxam, Navantia, Oesia, Sener, Instalaza, Nammo, Sapa Placencia i Uro (Uro Vehículos Especiales). Així mateix, s'han tingut en compte les dades actualitzades dels informes *Worldwide investments in Cluster Munitions: a shared responsibility* publicat el maig de 2017 i *Don't bank on the bomb* publicat el desembre de 2016, ambdós publicats per l'ONG Pax en el marc de les seves campanyes de desarmament i de seguiment del finançament d'armament controvertit, com és el cas de les bombes de dispersió i de les armes nuclears.

A l'annex s'inclouen les fitxes de cada entitat financera proveïdora de l'Ajuntament de Barcelona que mostren el detall de les inversions en armament per tipus de productes financers i data, així com dades relatives a les operacions financeres corrents realitzades per part de l'Ajuntament de Barcelona amb cada banc.

3.1 Dades actualitzades de les entitats que financen la indústria militar

El primer pas per analitzar les relacions de l'Ajuntament amb la Banca Armada es fer una actualització del finançament de la indústria de les armes. D'aquesta manera hem realitzat una actualització de tots els bancs amb els quals treballa l'Ajuntament, així com del rànquing de la Banca Armada espanyola i estrangera 2011-2016, per veure la posició en què queden les entitats financeres espanyoles amb les quals treballa l'Ajuntament de Barcelona dins del rànquing de totes les entitats financeres espanyoles ordenades pel valor de les seves inversions en armes.

Taula 12:
Actualització rànquing Banca Armada espanyola 2011-2016

<u>Entitat financera</u>	€
BBVA	2.766.503.023,47 €
Santander	1.693.191.323,45 €
Sociedad Estatal de Participaciones Industriales	2.240.592.905,04 €
Acciona	371.950.804,22 €
Banca March	223.489.061,11 €
Bestinver	190.857.527,84 €
Bankia	180.919.246,50 €
CaixaBank	87.487.619,43 €
Banco Popular	82.918.380,44 €
Banc Sabadell	72.912.688,70 €
Bankinter	48.597.800,81 €
Instituto de Crédito Oficial	48.272.994,30 €
Renta 4	35.144.943,10 €
Mutua Madrileña	24.044.771,72 €
Unicaja	19.646.357,85 €
Banco Mare Nostrum (BMN)	16.902.113,80 €
Caja Rural	16.472.208,34 €
Grupo EDM	5.948.640,39 €
Abante Asesores	4.856.621,63 €
Ibercaja	2.896.103,25 €
Kutxabank	2.733.850,19 €
Liberbank	2.381.952,77 €
GVC Gaesco Group	2.059.233,39 €
Banco Alcalá	2.000.744,27 €
Gesconsult	1.973.767,63 €
Mapfre	1.243.036,21 €
Banco Caminos	988.578,74 €
Privat Bank Patrimonio	946.822,80 €
Novo Banco	806.364,99 €
Grupo Egeria	776.385,05 €
Ahorro Corporación	388.643,60 €
Auriga Capital Investments	257.877,65 €
Mercados y Gestión de Valores A.V.	246.037,52 €
Gesiusis	220.887,01 €
Trea Capital Partners	202.618,15 €
Euroagentes Gestión	120.285,01 €

Inverseguros	120.285,01 €
Caja de Arquitectos	98.415,01 €
Dux Inversores	87.480,01 €
Riva y García*	60.142,50 €
Banco Mediolanum	56.333,69 €
ATL Capital	47.081,09 €
N+1 Group	37.484,36 €
Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito	valor desconegut
Total	8.142.019.418,65 €

■ Bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona.

Font: Elaboració pròpia.

Taula 13:
Actualització rànquing Banca Armada estrangera que opera a l'Estat espanyol 2011-2016

<u>Entitat financera</u>	\$ *
Black Rock	\$ 34.116.000.000,00
JP Morgan	\$ 23.613.239.375,00
Bank of America	\$ 22.992.843.260,77
Citi Group Bank	\$ 18.455.239.375,00
Goldman Sachs	\$ 10.379.116.627,88
BNP PariBas	\$ 9.677.256.762,15
Crédit Agricole	\$ 7.639.898.677,56
Barclays	\$ 7.192.321.228,69
Deutsche Bank	\$ 5.670.713.255,14
Invesco	\$ 5.111.233.427,02
Société Générale	\$ 5.099.033.932,74
HSBC	\$ 4.957.225.082,01
AXA	\$ 3.331.517.344,60
BPCE	\$ 2.895.609.259,32
Lloyds Banking Group	\$ 2.103.780.301,89
Commerzbank	\$ 1.685.500.672,85
American International Group AIG	\$ 1.357.000.000,00
Aviva	\$ 1.314.594.815,00
Norwegian Government Pension Fund	\$ 1.029.449.030,64
Crédit Suisse	\$ 1.027.354.235,70
Bank of China	\$ 880.600.000,00
ING	\$ 617.020.000,00
Allianz	\$ 195.178.113,31
UBI Banca	\$ 175.255.727,27

Siemens Finance Services	\$ 162.000.000,00
Banc Europeu d'Inversions (BEI)	\$ 65.000.000,00
ERSTE Group	\$ 55.500.672,85
Banca Privada de Andorra	\$ 1.259.068,55
Royal Bank of Scotland	Valor desconegut
Total	\$ 171.800.740.246

* Valor en US\$.

■ Bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona.

Font: Elaboració pròpia.

El resultat és que l'Ajuntament de Barcelona estaria treballant amb bancs que han invertit més de 20.000 milions d'euros en armament entre 2011 i 2016, mitjançant el seu finançament a empreses profundament involucrades en la producció i el manteniment de caps de míssils nuclears i dels seus sistemes d'enviament, com ara Honeywell International, Boeing, Lockheed Martin, AECOM, Safran, Airbus entre d'altres; l'empresa Orbital ATK que ha produït components clau, bombes de dispersió completes o submunicions explosives durant el període comprès entre el 30 de maig de 2008 i el 10 de febrer de 2017; empreses que fabriquen i comercialitzen tot tipus d'armament i material militar com ara avions militars i de combat (Boeing, Airbus, etc.), blindats, torpedes (Leonardo), armes lleugeres, explosius militars (Maxam, General Dynamics, etc.), vaixells de guerra (Navantia), tecnologia militar (Indra) i míssils no nuclears (Sener), entre d'altres.

Taula 14:
Banca Armada amb qui treballa l'Aj. de Barcelona: total inversions en armament entre 2011 i 2016 (inversions totals en armament)

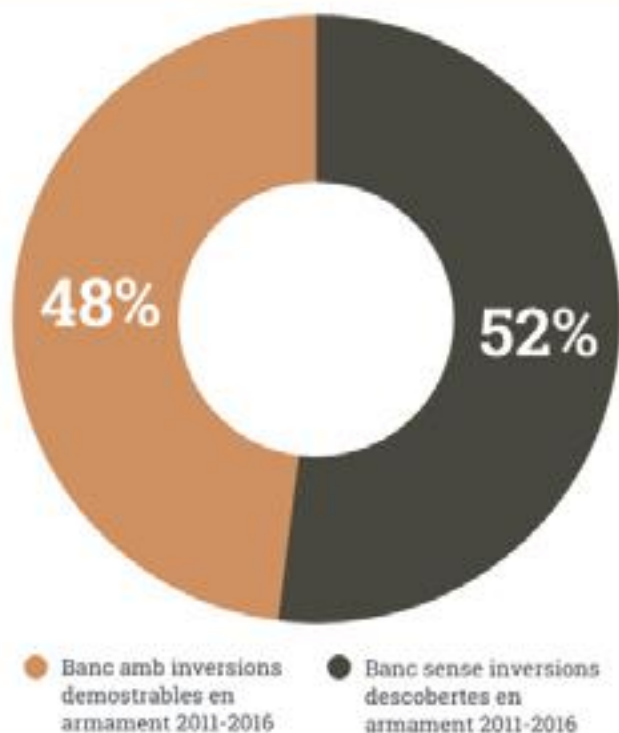
<u>Entitat financera</u>	€
Crédit Agricole	6.649.641.364,90 €
Société Générale	4.609.126.815,10 €
HSBC	4.048.312.749,27 €
BBVA	2.766.503.023,47 €
Santander	1.693.191.323,45 €
Bankia	180.919.246,50 €
CaixaBank	87.487.619,43 €
Banco Popular	82.918.380,44 €
Banc Sabadell	72.912.688,70 €
Banc Europeu d'Inversions	49.946.000,00 €
Instituto de Crédito Oficial	48.272.994,30 €
Catalunya Banc	1.287.299,69 €
Total:	20.290.519.504,99 €

Font: Elaboració pròpia.

3.2 Relacions de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada 2016

Dels dotze bancs amb els quals l'Ajuntament de Barcelona ha treballat al llarg de 2016 per realitzar els seus pagaments corrents, dotze formen part de la Banca Armada. De fet, de tots els pagaments corrents de deute públic realitzats per l'Ajuntament de Barcelona entre l'1 de gener de 2016 i el 31 de desembre de 2016 als quals hem pogut tenir accés, gairebé la meitat del valor total (48,14%) correspon a operacions financeres amb bancs espanyols i bancs estrangers que operen a Espanya, que han invertit directament i/o indirectament en empreses d'armament, és a dir, per ordre descendent de volum: BBVA, Société Générale, Banc Europeu d'Inversions, Instituto de Crédito Oficial, HSBC, CaixaBank, Crédit Agricole, Banco Santander, Banc Sabadell, Catalunya Banc, Bankia i Banco Popular, per un import total de 84.846.387,92 euros.

Gràfic 2:
Pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona amb la Banca Armada

Taula 15:
Pagaments corrents de l'Ajuntament de Barcelona per bancs

N.	Entitat Financera	€	%
1	Deutsche Pfandbriefbank Ag	91.039.337,50 €	51,66%
2	BBVA	25.404.222,18 €	14,41%
3	Société Générale	20.092.644,27 €	11,40%
4	Banc Europeu d'Inversions	13.863.994,00 €	7,87%
5	Instituto De Crédito Oficial	9.664.980,48 €	5,48%
6	Hsbc Bank Plc Sucursal España	7.609.491,12 €	4,32%
7	CaixaBank S A	4.822.170,55 €	2,74%
8	Credit Agricole Indosuez	2.084.640,69 €	1,18%
9	Banco Santander	931.622,95 €	0,53%
10	Banc Sabadell	198.003,92 €	0,11%
11	Dexia Crédit Local	192.800,00 €	0,11%
12	Catalunya Banc, S.A. Unipersonal	123.472,56 €	0,07%
13	Bankia, S.A.U.	26.273,00 €	0,01%
14	Banco Popular Español, S.A.	24.872,20 €	0,01%
Total pagaments corrents*		176.078.525,40 €	100%
Pagaments corrents amb Banca Armada*		84.846.387,92 €	48,14%

Font: Elaboració pròpia. * 2011-2016

■ Bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona.

Taula 16:
Crèdits a empreses d'armament del període 2011-2016 de la banca amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona

Entitat financera	€
Crédit Agricole	3.587.360.012,86 €
HSBC	2.839.466.674,78 €
BBVA	2.027.972.660,52 €
Société Générale	1.582.877.103,87 €
Santander	1.337.126.122,16 €
Bankia	175.302.560,79 €
Banco Popular	82.083.794,94 €
CaixaBank	79.587.619,43 €
Banc Sabadell	68.175.755,76 €
Banc Europeu d'Inversions	49.946.000,00 €
Instituto de Crédito Oficial	48.272.994,30 €
Catalunya Banc	1.287.299,69 €
Total	11.879.458.599,11 €

Font: Elaboració pròpia.

Taula 17:
Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes pel període 2011-2016 per bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona

<u>Entitat financera</u>	€
Société Générale	2.879.437.616,36 €
Crédit Agricole	2.095.430.575,46 €
HSBC	1.135.653.685,39 €
BBVA	698.737.175,58 €
Santander	288.762.360,96 €
Total	7.098.021.413,75 €

Font: Elaboració pròpia.

Taula 18:
Fons d'inversions, accions i bons en empreses d'armes del període 2011-2016 de la banca amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona

<u>Entitat financera</u>	€
Crédit Agricole	709.001.748,31 €
HSBC	73.192.389,11 €
Banco Santander	17.345.326,06 €
BBVA	5.906.196,00 €
Banc Sabadell	4.736.932,93 €
Banco Popular	834.585,50 €
Bankia	5.616.685,71 €
Caixabank	7.900.000,00 €
Total	824.533.863,63 €

Font: Elaboració pròpia.

Les dades relatives al finançament d'exportacions per part dels bancs estan només disponibles pel que fa a l'armament italià, ja que el finançament de les exportacions no és transparent i l'únic país de la Unió Europea -i gairebé del món- que fa públiques les seves exportacions de material de defensa és Itàlia. Gràcies a la tasca d'incidència de la societat civil durant els anys vuitanta, com ara la Campanya Banche Armate a Itàlia (entre d'altres), el 1990 aquest país va aprovar la Llei 185/90, que regula els sistemes d'importació i exportació d'armes i la publicació de la informació relacionada amb aquestes operacions comercials. Cada any, el Ministero dell'Economia e delle Finanze prepara un informe (ELENCO TABELLE "Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185 - Relazione attività ") per al Parlament a partir de la informació que rep, obligatòriament, d'altres ministeris com ara Defensa, Tresor i Afers Exteriors.

Taula 19:
Finançament d'exportacions d'armament italià per bancs amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona 2011-2014

<u>Entitat financera</u>	€
Crédit Agricole	257.849.028,27 €
Société Générale	146.812.094,87 €
Banco Santander	49.957.514,00 €
BBVA	33.886.991,36 €
HSBC	Valor desconegut
Total	488.505.628,50 €

Font: Elaboració pròpia.

L'entitat financera espanyola amb qui més treballa l'Ajuntament de Barcelona -que representa un 14,41% del total d'operacions corrents de deute públic l'any 2016- és el BBVA, que lidera la Banca Armada espanyola havent destinat entre 2011 i 2016 2.766.503.023,47 euros a donar suport a les empreses d'armes -xifra molt superior a la resta d'entitats financeres espanyoles- posant-se a l'alçada dels majors inversors mundials en indústria armamentista.

Així mateix, el segon banc espanyol amb el qual més operacions corrents ha realitzat l'Ajuntament de Barcelona al llarg de 2016 és el Banco Santander, que representa el segon banc espanyol amb més inversions en armament entre 2011 i 2016 per un valor de 1.693.191.323,45 euros.

És rellevant també el rol d'importantes entitats financeres amb les quals l'Ajuntament treballa, que tenen com a clients algunes de les empreses espanyoles d'armament més controvertides, com és el cas de Maxam, amb una polèmica trajectòria en tant que productora de bombes i municions que van ser prohibides pel seu gran impacte humanitari o en tant que subministradora de material explosiu o de caça a llocs en conflicte armat.

Per ordre, Bankia, Banco Santander, HSBC, Banco Popular, CaixaBank, Banc Sabadell, Société Générale, BBVA i fins i tot una institució pública, l'Instituto de Crédito Oficial, sumen un total d'inversions en aquesta empresa de 677.184.925,67 euros entre 2011 i 2016.

Podem remarcar que l'Ajuntament segueix mantenint relacions financeres amb el Banc Sabadell malgrat les seves preocupants inversions en armes controvertides com les bombes de dispersió mitjançant els crèdits atorgats a l'empresa Orbital ATK. També dona suport a companyies que fabriquen armes com Airbus, Finmeccanica, Thales i Safran, així com al gegant de la

Figura 2:

RÀNQUING 2011-2016 BANCA ARMADA ESPANYOLA (EN MILIONS D'EUROS)

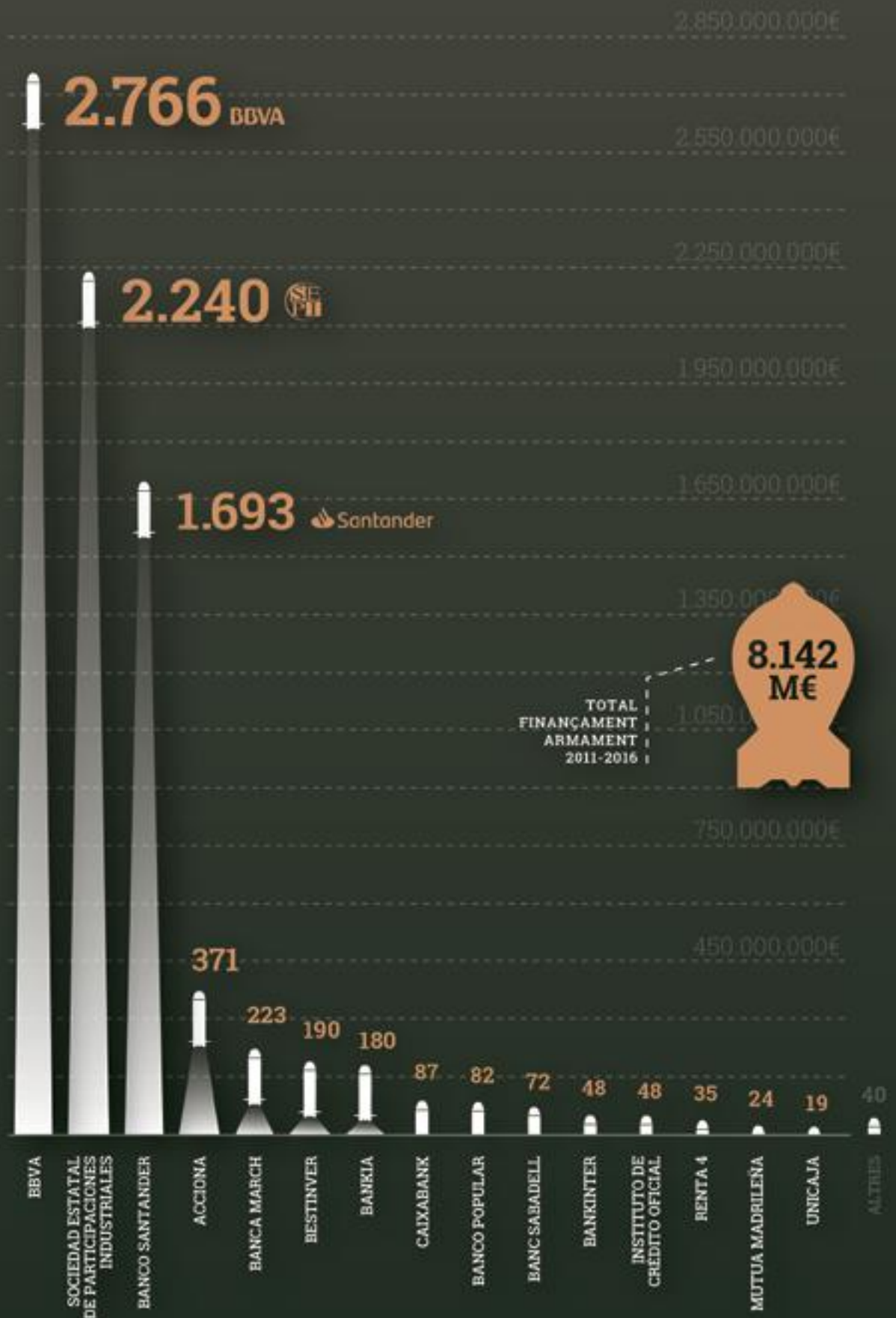

Figura 3:

RÀNQUING 2011-2016 BANCA ARMADA ESTRANGERA
 QUE OPERA A L'ESTAT ESPANYOL
 (EN MILIONS D'EUA DÒLARS)

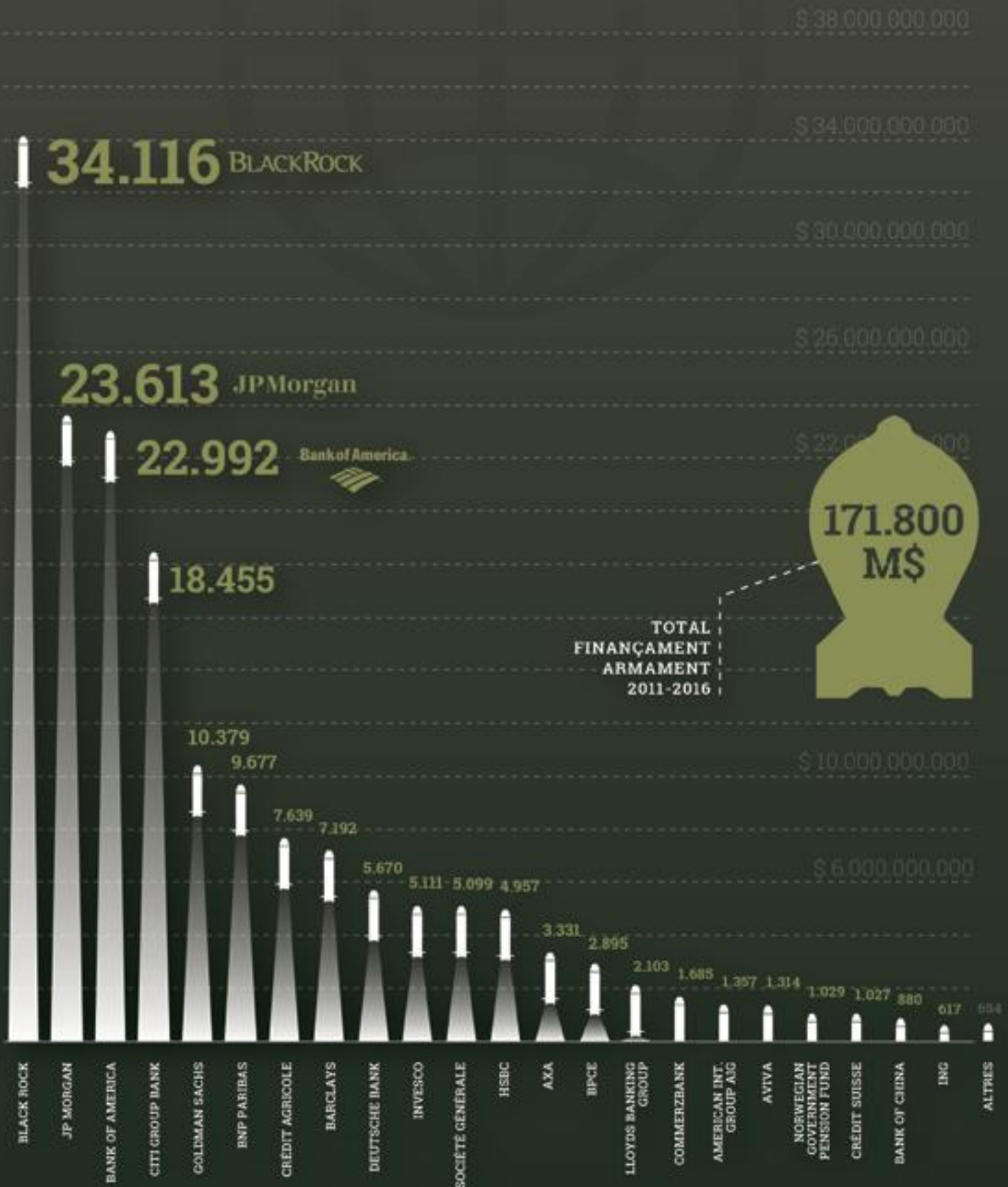

Figura 4:

LA BANCA ARMADA AMB QUI TREBALLA L'AJUNTAMENT DE BARCELONA:

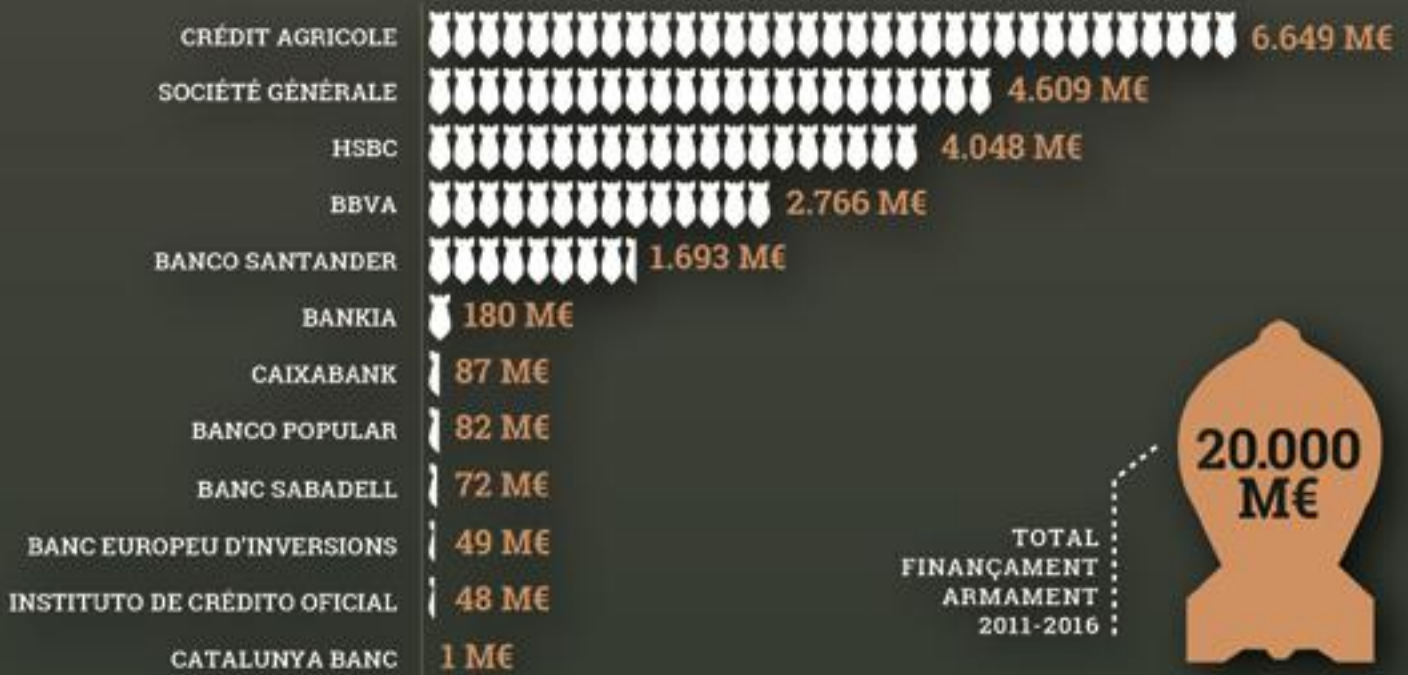

Figura 5:

LA BANCA ARMADA AMB QUI TREBALLA L'AJUNTAMENT DE BARCELONA:

Tipus d'inversions totals en armament entre 2011 i 2016 en milions d'euros (M€)

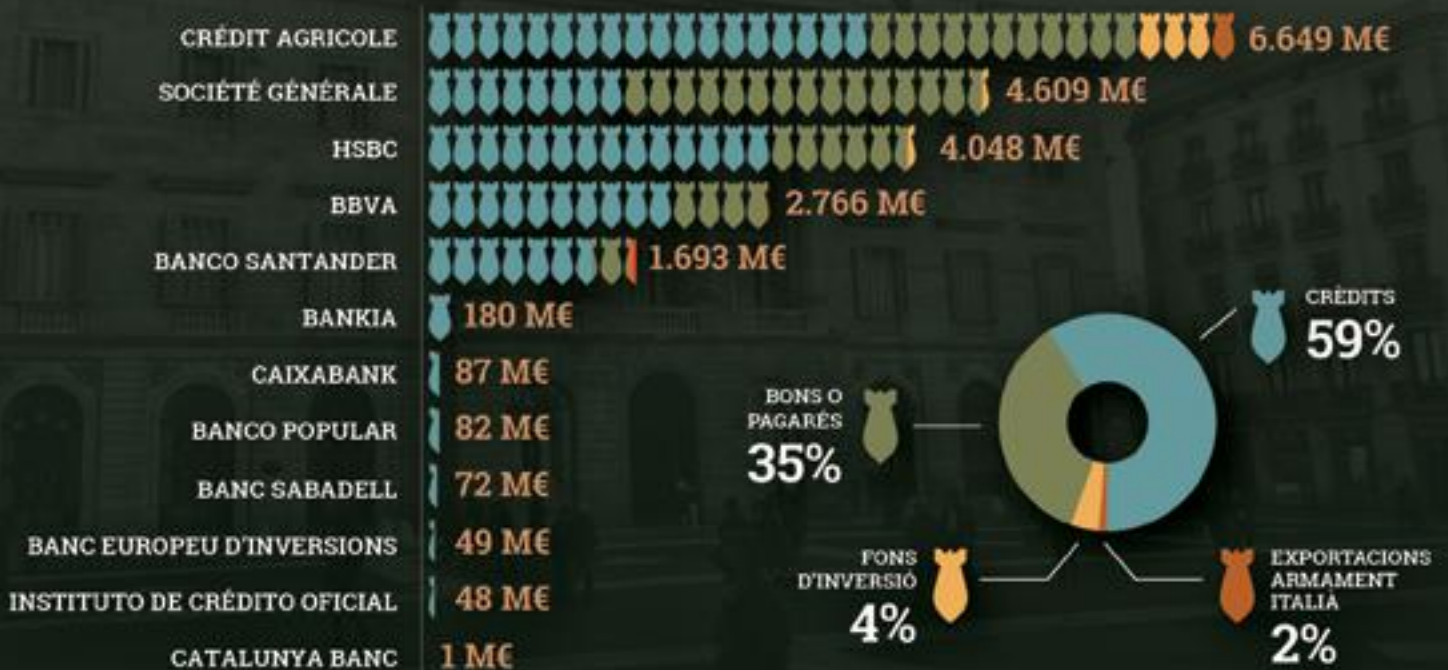
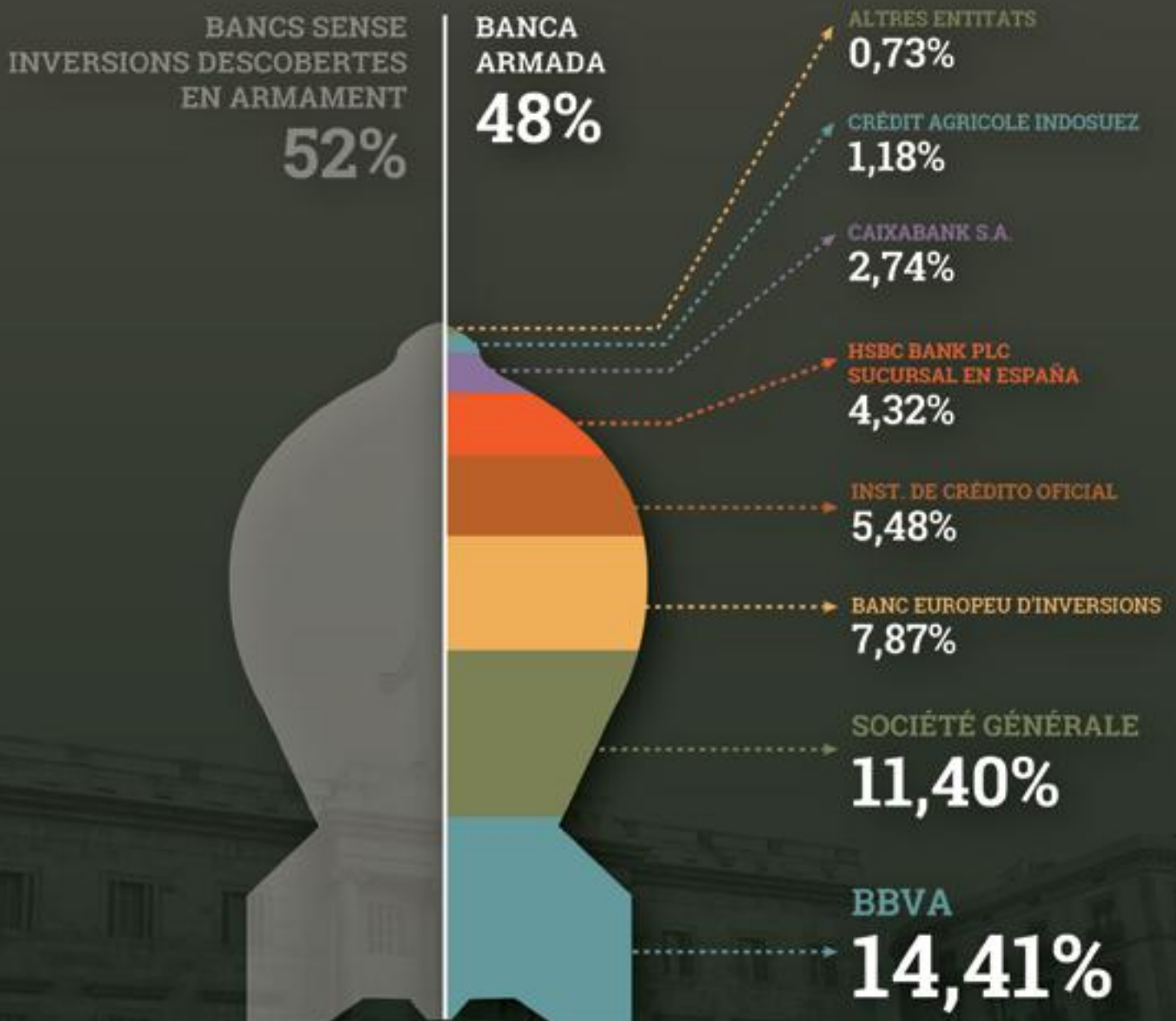

Figura 6:

COMPARATIVA DELS PAGAMENTS CORRENTS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

176 M€ TOTAL PAGAMENTS CORRENTS 2011-2016

Figura 7:

VINCLES ENTRE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA I EL NEGOCI DE LA BANCA ARMADA

Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament

Inversions en armes

Tipus d'operacions corrents

- E1 Amortitzacions pressupostàries de préstecs i operacions
- E2 Pagament interessos (swap préstecs, préstecs i operacions)
- E04 Comissions cobraments tributs
- E03 Comissions cobraments rebuts
- E02 Comissions recaptació impostos
- E2 Despeses per transferències bancàries
- E02 Comissions targetes
- E03 Honoraris Rating

tecnologia Indra, totes empreses d'armament que són uns dels principals beneficiaris dels contractes europeus destinats a reforçar i militaritzar les fronteres, en altres paraules, que es beneficien de la crisi de refugiats que alhora contribueixen a aguditzar. Aquest punt demostra un cert grau d'incoherència de polítiques de l'Ajuntament de Barcelona, ja que és un dels municipis motor de la xarxa "ciutat refugi" entre d'altres.

Així mateix, sis dels dotze bancs comercials privats amb els quals l'Ajuntament treballa (per ordre de volum: Crèdit Agricole, Société Générale, HSBC, BBVA, Banco Santander i Banc Sabadell) han finançat empreses d'armament nuclear entre 2011 i 2016, per un total de 17.746.387.120,30 euros, tot i el perill que representa aquest tipus d'armes pel mediambient i la humanitat, i l'aprovació del recent Tractat internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears en el marc de les Nacions Unides.

En últim lloc, podem remarcar la presència de l'asseguradora MAPFRE en els proveïdors en l'àrea d'Administració financera i tributària el 2016, que forma part de la Banca Armada espanyola amb inversions en empreses d'armament per un valor total de 1.243.036,21 euros entre 2011 i 2016.

4. Passos cap a la coherència financera a l'Ajuntament de Barcelona

En aquest últim capítol presentem els passos que està fent l'Ajuntament de Barcelona cap a una economia més plural, democràtica i transparent, i, en conseqüència, cap a una coherència de polítiques entre les que d'alguna manera s'inclourien les relacions entre l'Ajuntament i la Banca Armada i el canvi cap a la Banca Ètica.

L'Ajuntament ha creat un Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum i ha elaborat un Pla d'Actuació Municipal i un Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària, en els quals es pretén impulsar el sistema de finances ètiques i la creació d'un nou fons de crèdit municipal compartit.

D'altra banda, amb la finalitat de donar a conèixer bones pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona en matèria de compra i contractació pública, el capítol fa una breu anàlisi de la Guia de contractació pública social elaborada per l'Ajuntament i de la nova llei de contractació pública.

També s'estudien tres noves iniciatives en matèria de contractació de serveis financers: la integració de criteris socials a la ponderació de les licitacions, la declaració responsable sobre paradisos fiscals i la clàusula social en el protocol de col·laboració existent amb les entitats bancàries.

4.1 La implementació d'un nou model d'economia per a Barcelona

La creació d'un Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum, o les propostes de col·laboració i promoció d'entitats de finances ètiques i cooperatives que es contemplan al Programa d'Actuació Municipal 2016-2019 i al Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària són el clar exemple de la voluntat de caminar cap a un nou model d'economia per a la ciutat de Barcelona.

4.1.1. El Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum

La creació d'un òrgan dins l'Ajuntament de Barcelona que vetlli pel foment i l'impuls d'un nou model econòmic per a la ciutat, més democràtic i transparent, que posi les persones, les comunitats i l'entorn al centre i que es preocupi més per satisfer necessitats que per la maximització dels beneficis, és el primer gran canvi que afavoreix les polítiques financeres ètiques que realitza l'Ajuntament.

El Comissionat és l'òrgan responsable de fomentar el sorgiment i creixement de l'Economia Social i Solidària (ESS) a la ciutat de Barcelona, bé donant suport a totes les iniciatives d'economia social i solidària actuals o bé impulsant la creació de noves iniciatives. Depèn directament de la primera tinença d'alcaldia, concretament de l'Àrea d'Economia i Treball, Ciutat Digital i Relacions Internacionals.¹⁴

Una de les línies de treball del comissionat és el finançament, que té l'objectiu de construir una nova cultura en aquest àmbit que constitueixi un marc de col·laboració

¹⁴ Ajuntament de Barcelona. (22/01/18). Economia Social i Solidària. El comissionat. <http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/el-comissionat>

estable amb el sistema de finances ètiques i que incrementi el coneixement ciutadà d'aquestes entitats alhora que apropi el sistema de finances ètiques a l'àmbit de l'Economia Social i Solidària i a d'altres sectors específics per incrementar-ne l'ús.

Sota aquesta finalitat, el comissionat ha elaborat plans i estratègies d'impuls de l'ESS, que inclouen el sistema de finances ètiques, com els que es detallen als següents apartats.

4.1.2 Programa d'actuació municipal

A l'inici de cada mandat s'elabora un pla d'actuació municipal pels properes quatre anys que estableix les línies prioritàries pel període, els objectius i les actuacions de l'acció de govern.

El Pla d'Actuació Municipal¹⁵ és doncs, juntament amb el Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària, el full de ruta del consistori, que posa de manifest la voluntat d'apropament i col·laboració amb les entitats de finances ètiques.

Un dels objectius que es contemplen en aquest pla estratègic és el de generar una economia més plural que canviï el model econòmic de la ciutat; «que passi de ser un model econòmic que es serveix de la ciutat de forma especulativa, a ser un model econòmic al servei de la ciutat».¹⁶

Per generar aquesta economia més plural el pla dóna responsabilitat a l'Ajuntament de Barcelona com a «actor econòmic de primer ordre que ha d'impulsar la transició necessària i ser un referent de ciutat on les persones siguin el centre de les polítiques». I també atorga responsabilitat, i citem textualment, «en les accions de diferents actors econòmics, tenint en compte els impactes de les activitats que duen a terme».

El pla també parla de diversificar l'economia i les fonts de finançament i reserva un eix específic pel foment de l'Economia Cooperativa, Social i Solidària (ECSS) on un dels objectius és el de «millorar les opcions de finançament impulsant un sistema de finances ètiques i crèdit cooperatiu». Per assolir aquest objectiu les actuacions que proposa l'Ajuntament són: «promoure un acord marc facilitador per operar amb aquests instruments i el cooperativisme de crèdit per enfortir el seu vincle amb l'ECSS,

¹⁵ Ajuntament de Barcelona. (19/01/18). Programa d'Actuació Municipal 2016-2019. <http://governobert.Barcelona.cat/estrategiaifinances/sites/default/files/Documents/PDF/PAM2016.pdf>

¹⁶ Pisarello, G. (22/01/18). Presentació del Programa d'Actuació Municipal de l'Ajuntament de Barcelona 2016-2016. <http://governobert.Barcelona.cat/estrategiaifinances/es/programa-dactuaci%C3%B3-municipal-pam-2016-2019bp>

tot impulsant productes que responguin a les necessitats específiques, com per exemple, sistemes de cofinançament per a projectes innovadors en l'àmbit dels procomuns; i impulsar el desenvolupament d'una fiscalitat favorable per a l'economia cooperativa, social i solidària».

El pla contempla finalment un eix de defensa i protecció dels drets humans que estableix entre els seus objectius el «dotar de coherència les polítiques públiques municipals des del punt de vista dels drets humans», tot i que no fa referència a la protecció dels drets humans per part de les empreses fora del territori estatal.

4.1.3 Pla d'impuls d'ESS

El Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària és el programa d'acció de l'Ajuntament de Barcelona que, juntament amb el programa d'Actuació Municipal, constitueix el full de ruta del govern per fomentar aquest nou model d'economia per a la ciutat de Barcelona, una economia al servei de les persones i de la justícia social.¹⁷

El pla consta de sis línies de treball entre les quals es troba la de finançament, que contempla els següents objectius:

1. Establir un marc de col·laboració estable entre l'Ajuntament de Barcelona i el sistema de finances ètiques.
2. Construir una nova cultura de finançament.
3. Incrementar el coneixement ciutadà de les finances ètiques.
4. Contribuir al desenvolupament d'una fiscalitat més favorable a l'ESS.
5. Contribuir a apropar el sistema de finances ètiques a l'àmbit de l'ESS i a altres sectors específics per incrementar-ne l'ús.

Per assolir aquest objectiu el Pla contempla diverses actuacions entre les quals es destaca la següent: «Utilitzar l'operativa bancària de les finances ètiques per a les necessitats de l'Ajuntament».

4.1.4 Creació d'un nou fons de crèdit municipal

Per impulsar el finançament de nous projectes d'Economia Social i Solidària, el 2016 l'Ajuntament de Barcelona va signar un conveni amb l'entitat de finances ètiques

¹⁷ Ajuntament de Barcelona. (18/12/17). Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària. <http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/sites/default/files/Pla%20d%27Impuls%20ESS.pdf>

Coop57 amb la finalitat de crear un fons econòmic compartit de 200.000 euros. Aquest fons té per objectiu cobrir la possible morositat dels projectes finançats en el marc d'una nova línia de finançament específica per valor d'un milió d'euros.

Tal com s'especifica a la memòria de Coop57 del 2016¹⁸, la idea de l'entitat era que en el desenvolupament de projectes d'àmbit municipal hi hagués una participació protagonista del teixit social de l'ESS tendint cap a fórmules de cogestió cooperativa i comunitària. Per exemple, projectes de re-municipalització de serveis bàsics, d'habitatges cooperatius o d'eficiència energètica, entre d'altres.

D'aquesta manera, l'acord de col·laboració entre Coop57 i l'Ajuntament de Barcelona té per objectiu finançar projectes de nova creació i noves línies d'activitat de projectes ja existents, que generin un impacte positiu a la ciutat, d'acord amb els criteris de l'ESS.

En el moment de redacció del present informe, l'Ajuntament de Barcelona ha subscrit un altre conveni de col·laboració a tres bandes amb la Fundació Fiare i Fiare Banca Ètica, per l'obertura d'aquesta línia de finançament específic per a empreses i entitats d'ESS, així com també per a la creació del fons econòmic.¹⁹

4.1.5 Col·laboració amb entitats de finances ètiques

El Pla d'Actuació Municipal i el Pla d'Impuls d'Economia Social i Solidària són el full de ruta que ha dut a l'Ajuntament de Barcelona a incorporar noves tipologies d'entitats bancàries, com ara cooperatives de crèdit i entitats de banca ètica, entre les seves proveïdores. Aquesta situació és nova i per tal d'establir col·laboracions amb aquestes entitats cooperatives i ètiques, l'Ajuntament ha fet passos importants en dos sentits: fer-se soci i obrir compte en aquestes entitats, i introduir criteris socials en les seves relacions amb les entitats financeres.

Com a conseqüència, l'Ajuntament s'ha fet soci d'entitats bancàries ètiques i cooperatives. De fet, en els darrers dos anys l'Ajuntament de Barcelona s'ha adherit com a soci a Fiare Banca Ètica i a Caixa d'Enginyers i ha obert

18 Coop57. (20/11/17). Memòria Social Coop57 2016. <http://coop57.coop/ca/documento/mem%C3%B2ria-social-coop57-2016>

19 Ajuntament de Barcelona. (25/01/18). Nou fons de crèdit municipal per finançar projectes i empreses de l'ESS. http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/noticia/nou-fons-de-credit-municipal-per-financar-projectes-i-empreses-de-less_605482

comptes amb aquestes dues entitats i també amb Triodos. L'Ajuntament de Barcelona ha introduït noves clàusules socials i ambientals que regeixin els procediments de concurrència per a la selecció d'entitats financeres, per a contractes i per a convenis amb les entitats bancàries. A l'apartat següent, *Bones pràctiques en matèria de contractació pública*, es detalla aquesta mesura.

Els primers fruits de l'aplicació d'aquestes mesures es troben en la generació d'una nova relació amb les entitats de finances ètiques. Tal com s'exposa al tercer capítol del present informe (3.1) l'obertura de comptes a les banques cooperatives i ètiques va facilitar que aquestes entitats -les que així ho volguessin- poguessin competir a la licitació (un dels requisits perquè una entitat bancària pogués presentar una oferta era que l'Ajuntament hi tingués un compte obert). D'altra banda, la incorporació de criteris socials a les licitacions ha propiciat que a la ponderació de les ofertes no es valori només el preu sinó també les noves clàusules socials establertes. Això va permetre que Caixa d'Enginyers i Fiare Banca Ètica entressin a formar part del finançament de l'Ajuntament de Barcelona, Caixa d'Enginyers amb 10 milions d'euros i Fiare Banca Ètica amb 2,5 milions d'euros.

Cal destacar també els préstecs hipotecaris per 7,5M€ que el Patronat Municipal de l'Habitatge va signar amb Triodos Bank per finançar promocions d'habitatge social.^{20 21}

4.2 Bones pràctiques en matèria de contractació pública

4.2.1 Clàusules socials a la Guia de contractació pública i nova llei de contractes del sector públic

4.2.1.1 Guia de contractació pública social de l'Ajuntament de Barcelona

L'administració té un gran poder de compra. El volum de productes i serveis que s'adquireix des de les administracions és molt gran comparat amb la capacitat de compra de les petites o mitjanes empreses i més encara de la ciutadania. El volum de compra dels governs suposa una part molt important de l'economia global. Segons

20 Rubio, X. (18/09/17). Entrevista Relació entre administracions i entitats bancàries. Barcelona.

21 Ajuntament de Barcelona (18/1/18). Finançament municipal amb bons verds i socials. <http://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/ca/noticia/finanzament-municipal-amb-bons-verds-i-socials>

*l'Observatorio de Contratación Pública*²² la contractació pública a l'Estat espanyol representa el 20% del PIB. El volum econòmic de la contractació pública de béns i serveis de l'Ajuntament de Barcelona és de 590 milions d'euros anuals.²³ Això constata que la contractació pública és una eina política.

Entenen la contractació pública com el procediment mitjançant el qual l'administració pública selecciona una persona física o jurídica per la prestació d'un bé o un servei, i donat la quantitat de diners que des de les administracions es destina a aquestes prestacions, es pot afirmar que aquesta *selecció* és una decisió política.

Ja fa un temps que des de l'Ajuntament de Barcelona s'han començat a implementar iniciatives que vetllen perquè la contractació pública que es realitza des d'aquesta administració tingui en compte la no vulneració de drets humans i ambientals. En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona ha començat a tenir un paper més actiu que el de *simple comprador* establint clàusules socials i ambientals que estimulin les empreses a emprendre responsabilitats en matèria de drets humans i ambientals. Un exemple d'això és la Guia de contractació pública social de l'Ajuntament de Barcelona.

Després de constituir la Comissió de Contractació Pública Socialment Responsable, l'Ajuntament de Barcelona ha elaborat unes guies de compra pública social i ambiental que tenen per finalitat ser la pauta orientadora de la contractació pública sostenible d'aquesta administració.

La Guia de contractació pública social vol ser l'instrument per impulsar la contractació pública socialment responsable en introduir objectius de justícia social, sostenibilitat ambiental i codi ètic. La guia introdueix a la contractació pública criteris en matèria de drets socials i drets laborals. D'altra banda, vol «ampliar el ventall d'empreses que poden participar en els processos de licitació pública»²⁴ alhora que vol impulsar un nou model d'economia cap a l'Economia Cooperativa, Social i Solidària.

Exemplifica aquesta voluntat la condició d'execució obligatòria que «en funció de la tipologia del contracte, s'haurà de subcontractar una part del contracte a una empresa d'aquest sector». Ho és també el fet que les

consideracions socials s'han d'integrar en tot el cicle contractual i que s'ha de potenciar un model d'empresa amb responsabilitat social.

D'altra banda, no s'exclou cap empresa de la concurrència però sí que s'afavoreixen les empreses que demostrin un consciència social i unes bones pràctiques.

La Guia de contractació pública social de l'Ajuntament de Barcelona suposa una bona pràctica en relació a la contractació pública, però cal manifestar, com exposa el mateix document, que no es tracta d'un codi de contractació pública i per això no contempla regulacions ni mesures referides als procediments de contractació.

4.2.1.2 Llei de contractes del sector públic 9/2017

Una de les iniciatives destacables en relació a la defensa dels drets humans és la nova llei de contractes del sector públic²⁵. Es tracta d'una nova llei per garantir una contractació pública amb criteris socials que facilita i promou la participació d'entitats d'ESS a les contractacions de l'administració pública.

Com anuncia l'Ajuntament de Barcelona²⁶, aquesta llei obliga les empreses licitadores a complir requisits concrets d'àmbit social i mediambiental relacionats amb la igualtat de gènere, les condicions laborals justes, el consum de comerç just o l'eficiència energètica.

Una de les millores que incorpora aquesta nova llei respecte l'anterior llei de contractes és que afegeix criteris de qualitat i consideracions socials, ambientals i d'innovació i d'alta tecnologia, vinculats amb l'objecte del contracte.²⁷

Tot i que l'aplicació d'aquesta nova llei estatal representarà un canvi important en la gestió i la tramitació dels contractes de les administracions públiques, en relació amb els serveis bancaris, que és l'objecte d'estudi del present informe, tal com explicita l'article 10, queden exclusos de la llei els contractes relatius a serveis financers.

22 Observatorio Contratación Pública. (22/01/18). Que es el ObCP? <http://www.obcp.es/>

23 Ajuntament de Barcelona. (19/01/18). Guia de contractació pública social. <http://ajuntament.barcelona.cat/contractaciopublica/ca/>

24 Ajuntament de Barcelona. (19/01/18). Guia de Contractació Pública Social. <http://ajuntament.barcelona.cat/contractaciopublica/ca/>

25 Boletín Oficial del Estado. (09/11/17). https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2017/11/09/pdfs/BOE-A-2017-12902-C.pdf

26 Ajuntament de Barcelona. (16/02/18). Nova llei per garantir una contractació pública amb criteris socials. http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/noticia/nova-lllei-estatal-per-garantir-una-contractacio-publica-amb-criteris-socials_616208

27 Diputació de Barcelona. (23/02/18). Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic. <https://www.diba.cat/documents/446885/71498888/INFORME+Novetats+LCSP+9-17+de+8+de+novembre.pdf/a6ef4b83-32c0-434d-b9c1-0cde43e4d7d3>

Article 10.

Negocis i contractes exclosos en l'àmbit financer. Estan exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els contractes relatius a serveis financers relacionats amb l'emissió, compra, venda o transferència de valors o altres instruments financers en el sentit de la Directiva 2004/39/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004, relativa als mercats d'instruments financers, per la qual es modifiquen les directives 85/611/CEE i 93/6/CEE del Consell i la Directiva 2000/12/CE del Parlament Europeu i del Consell i es deroga la Directiva 93/22/CEE del Consell. Així mateix, queden exclosos els serveis prestats pel Banc d'Espanya i les operacions efectuades amb la Facilitat Europea d'Estabilització Financera i el Mecanisme Europeu d'Estabilitat i els contractes de préstec i operacions de tresoreria, tant si estan relacionats amb l'emissió, venda, compra o transferència de valors o d'altres instruments financers com si no.

4.3. Bones pràctiques en la contractació de serveis financers

4.3.1 Integració de puntuació «social» a les licitacions

Com s'esmenta al punt anterior, per primera vegada l'Ajuntament de Barcelona ha volgut valorar qüestions socials per seleccionar les entitats financeres amb qui signar préstecs o a l'hora de col·locar els seus excedents de tresoreria. Per fer-ho, ha incorporat criteris socials en la ponderació de les ofertes de les entitats bancàries que competeixin a la licitació.

Un exemple d'aquests criteris és que l'entitat disposi de polítiques d'habitatge (com, per exemple, despeses en habitatges de lloguer social respecte el valor actiu immobiliari, el nombre d'habitatges venuts o convinguts amb les administracions respecte el nombre d'habitatges en actiu, el finançament dels Habitatges de Protecció Oficial, etc.)²⁸

Aquests criteris socials són ponderats en un 30% en front al 70% restant de la ponderació que és el preu de l'oferta presentada.

²⁸ <http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2016/12/29/lajuntament-de-barcelona-introdueix-criteris-socials-en-les-seves-relacions-amb-les-entitats-financeres/>

4.3.2 Condicions d'especial compliment

A més dels criteris socials, s'incorpora a les licitacions condicions d'especial compliment, com ara la declaració responsable sobre paradisos fiscals. El decret d'Alcaldia S1/D/2016-1419, de 19 de maig, reconeix com a clàusula essencial dels contractes públics municipals que «el contractista no tingui relació econòmica ni financera il·legal amb un país considerat paradís fiscal». D'aquesta manera, s'ha d'«incorporar una clàusula contractual de caràcter essencial en tots els contractes públics municipals (...) que estableixi que els licitadors, contractistes o subcontractistes o empreses filials o empreses interposades no poden realitzar operacions financeres en paradisos fiscals».^{29 30}

4.3.3 Clàusula social en el protocol de col·laboració existent

L'Ajuntament ha introduït també una clàusula social en el protocol de col·laboració existent amb les entitats que treballen amb l'Ajuntament en la recaptació de tributs, preus públics i multes. Aquesta clàusula estableix que l'Ajuntament es reserva el dret de denunciar unilateralment l'acord en el cas que l'entitat financera porti a terme actuacions en l'àmbit social contràries a l'estratègia del govern de la ciutat de Barcelona.

Aquestes tres mesures, a més a més de facilitar l'ampliació del marc de relacions amb entitats bancàries cooperatives i ètiques per part de l'Ajuntament de Barcelona, fomenten la transparència, ja que les declaracions responsables obliguen a les entitats bancàries a declarar si tenen diners a paradisos fiscals, una manera de fer pública una informació que fins ara no era obligatori donar-la a conèixer.

No obstant això, igual que s'ha esmentat en apartats anteriors, encara manquen mecanismes clars d'aplicació d'aquestes mesures. Per exemple, en relació a les declaracions responsables sobre paradisos fiscals, si ningú denuncia que aquella declaració no és certa, es dona directament per vàlida.

²⁹ <http://www.fiscalitatjusta.cat/zoneslliures/wp-content/uploads/BARCELONA1.pdf>

³⁰ Butlletí Oficial de la Província de Barcelona. (05/05/17). https://barcelonaroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/101966/6/Contractaci%C3%B3_p%C3%BAblica_sostenible.pdf

5. Conclusions i recomanacions

L'Ajuntament de Barcelona finança de manera indirecta la indústria de les armes. L'Ajuntament treballa amb alguns dels bancs que més inverteixen en armament. El 48% dels pagaments corrents de l'Ajuntament es fan amb la Banca Armada i una part gens menyspreable d'altres operacions que requereixen d'un banc, com les amortitzacions d'interessos o les comissions bancàries. L'Ajuntament treballa amb alguns dels principals *bancs armats* del món: en concret, es tracta de Crédit Agricole, Société Générale, HSBC, BBVA, Banco Santander, Bankia, CaixaBank, Banco Popular (del grup Santander), Banc Sabadell i Catalunya Banc (del grup BBVA). La Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament destina més de 20 mil milions d'euros a finançar el sector armamentista, així que la responsabilitat indirecta de l'Ajuntament en el suport i manteniment d'aquestes entitats és evident. Per altra banda, manca un marc normatiu municipal suficient que impedeixi que els bancs que financen les empreses d'armes treballin amb l'Ajuntament.

- **L'Ajuntament de Barcelona ha de prendre mesures per millorar la coherència de les seves polítiques financeres.**

Des del canvi de govern el 2015, ha pres mesures d'apropament a les entitats de finances ètiques, però la banca convencional que denominem com a Banca Armada segueix encarregant-se de la majoria de les operacions financeres i bancàries de l'Ajuntament.

- **Cal que l'Ajuntament desincentivi que les entitats financeres amb qui treballa inverteixin en armament.**

De la mateixa manera que ha fet amb les mesures socials i de paradisos fiscals que s'han incorporat a les concurrències, ha de fomentar que no es valori només el preu sinó també les polítiques socials dels bancs que vulguin treballar amb l'Ajuntament. Tot i això, manquen instruments de seguiment i control que vetllin pel compliment d'aquestes millores.

- **Cal que l'Ajuntament de Barcelona impedeixi que la Banca Armada pugui accedir a la contractació pública**

Si comparem el volum que gestiona la Banca Armada amb l'espai que ocupen les entitats de la Banca Ètica trobem que el resultat final és molt decebedor. Les mesures preses encara deixen esclertes i buits legals que no impedeixen als bancs convencionals a seguir invertint al sector armamentista i tampoc impedeixen o dificulten a aquests bancs seguir treballant amb l'Ajuntament.

- **Cal que l'Ajuntament de Barcelona redueixi la seva dependència financera per reduir la necessitat de treballar amb *bancs armats*.**

En relació a la gestió dels excedents, tenint en compte que fins fa dos anys l'Ajuntament de Barcelona no tenia cap compte obert amb cap banca ètica es constata que les passes d'apropament que ha fet aquesta administració cap a les finances ètiques son molt importants. No obstant això, del pressupost total de l'Ajuntament de Barcelona aquestes xifres són encara molt petites comparades amb el volum econòmic que mou la banca convencional.

- **Cal que l'Ajuntament de Barcelona deixi d'immediat de treballar amb les entitats especialment controvertides des d'un punt de vista de drets humans i pau**

Qualsevol mesura destinada a avançar cap a una coherència de polítiques financeres de l'Ajuntament, respectuoses amb els drets humans i la pau, ha de passar per no treballar amb aquelles entitats financeres que suposen un suport rellevant de la indústria d'armes. En el cas d'aquest informe, recomanem que l'Ajuntament deixi de treballar, pel que fa a la banca espanyola, amb el BBVA i el Banco Santander, i amb totes les entitats dels seus respectius grups empresarials. Respecte a la banca estrangera armada més controvertida, caldria que l'Ajuntament eliminés tan aviat com li fos possible la seva relació amb Crédit Agricole, HSBC i Société Générale.

- **Cal que l'Ajuntament faciliti els requisits i condicions per treballar amb la Banca Ètica.**

Els requisits que defineix l'Ajuntament per poder treballar amb una entitat bancària i la dimensió i estructura democràtica de les entitats de finances ètiques dificulten que aquestes puguin formar part de la gestió de pagaments i cobraments que mou el percentatge més elevat del pressupost de l'Ajuntament de Barcelona.

En tot cas, la voluntat per part de l'Ajuntament de Barcelona d'incorporar entitats bancàries ètiques

en la gestió financera hi és i es fa palès amb la mateixa raó de creació d'un Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum, l'elaboració d'un pla d'impuls d'ESS o en els objectius del pla d'actuació municipal 2016-2106. Aquesta voluntat deixa de ser una declaració d'intencions per convertir-se en mesures concretes aplicables amb la incorporació de clàusules socials als procediments de selecció de les entitats bancàries o amb la obligatorietat de signar una declaració responsable sobre paradisos fiscals. Més encara, aquesta voluntat es materialitza amb actuacions concretes i destacables de l'Ajuntament com la creació del fons de crèdit municipal compartit amb dues entitats de finances ètiques i amb la incorporació d'una nova tipologia d'entitats, banca cooperativa i banca ètica, al sistema de finançament d'aquesta administració.

Tot i així, totes les iniciatives en matèria de compra pública que s'han estudiat i que suposen una millora en la defensa dels drets humans, són difícilment aplicables atès que la compra pública no contempla el finançament. El finançament en ell mateix no es considera ni un producte ni un servei, cosa que l'exclou de la contractació pública; per tant, ni a la guia de contractació pública social ni a la nova llei de contractes del sector públic es fa referència a la inversió en armament.

Finalment, assumim que els impediments jurídics i legals dificulten que les bones intencions de l'Ajuntament en matèria de finançament ètic es materialitzin, però és important seguir treballant en aquest camí i aprofitar les passes ja fetes per anar ampliant el marc de relacions amb les entitats de finances ètiques i reduir les relacions amb les entitats de la Banca Armada.

Annexes

Annex I: Actualització del finançament de la indústria d'armes 2011-2016

Fitxes Banca Armada amb qui treballa l'Ajuntament de Barcelona

Grup BBVA*

Finançament total d'armes:	2.758.350.299,79 €
----------------------------	--------------------

*Inclou les inversions en armament de Catalunya Banc (Caixa d'Estalvis de Catalunya), comprat el 24 d'abril de 2015 pel BBVA mitjançant un procediment de subhasta.

BBVA

Finançament total d'armes:	2.766.503.023,47 €
----------------------------	--------------------

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	<u>\$*</u>	<u>€**</u>
Maxam	armament 	12/15/2011		999.440,00 €
Maxam	armament 	27/12/2012		12.231.201,00 €
Maxam	armament 	27/12/2012		5.695.884,00 €
Maxam	armament 	27/12/2012		4.559.202,00 €
Maxam	armament 	29/07/2014		66.111.049,00 €
Maxam	armament 	29/07/2014		18.888.973,00 €
Maxam	armament 	29/07/2015		19.294.105,00 €
Maxam	armament 	29/07/2015		67.529.192,00 €
Navantia	armament 	18/03/2015		81.771.785,00 €
Oesia	armament 	29/10/2015		514.678,00 €
Aecom	armes nuclears 	23/09/2011	\$40.000.000,00	29.784.065,52 €
Aecom	armes nuclears 	07/06/2013	\$20.000.000,00	15.082.956,26 €
Aecom	armes nuclears 	29/01/2014	\$39.000.000,00	28.659.611,99 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/2014	\$20.000.000,00	14.940.983,12 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/2014	\$59.000.000,00	44.075.900,19 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/2014	\$77.000.000,00	57.522.785,00 €
Airbus Group	armes nuclears 	14/10/2014	\$134.000.000,00	105.962.359,64 €

Bechtel	armes nuclears 🦁	07/06/2016	\$20.000.000,00	17.624.250,97 €
Bechtel	armes nuclears 🦁	07/06/2016	\$30.000.000,00	26.436.376,45 €
Boeing	armes nuclears 🦁	05/11/2011	\$42.000.000,00	30.494.445,65 €
Boeing	armes nuclears 🦁	29/09/2012	\$460.000.000,00	355.761.794,28 €
Boeing	armes nuclears 🦁	23/09/2014	\$50.000.000,00	38.669.760,25 €
Boeing	armes nuclears 🦁	23/09/2014	\$50.000.000,00	38.669.760,25 €
Boeing	armes nuclears 🦁	04/11/2015	\$50.000.000,00	45.724.737,08 €
Boeing	armes nuclears 🦁	04/11/2015	\$50.000.000,00	45.724.737,08 €
BWX Technologies	armes nuclears 🦁	22/05/2012	\$32.000.000,00	25.062.656,64 €
BWX Technologies	armes nuclears 🦁	11/05/2015	\$36.000.000,00	32.310.177,71 €
General Dynamics	armes nuclears 🦁	21/06/2013	\$125.000.000,00	94.840.667,68 €
General Dynamics	armes nuclears 🦁	10/11/2015	\$80.000.000,00	74.689.571,47 €
Honeywell International	armes nuclears 🦁	30/03/2012	\$129.000.000,00	96.585.804,13 €
Honeywell International	armes nuclears 🦁	18/11/2013	\$73.000.000,00	54.006.066,43 €
Honeywell International	armes nuclears 🦁	10/07/2015	\$120.000.000,00	107.286.544,48 €
Honeywell International	armes nuclears 🦁	29/04/2016	\$45.000.000,00	39.463.299,13 €
Jacobs Engineering	armes nuclears 🦁	05/03/2015	\$55.000.000,00	49.688.318,73 €
Jacobs Engineering	armes nuclears 🦁	05/03/2015	\$137.000.000,00	123.769.084,83 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🦁	09/07/2014	\$100.000.000,00	73.513.195,62 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🦁	06/07/2015	\$90.000.000,00	81.758.720,93 €
Sener	armament 🚗	25/03/2015		599.922,00 €
Sener	armament 🚗	25/03/2015		1.668.598,00 €
Total				2.027.972.661 €

🚗 Font: Dades de Profundo.

🦁 Font: Don't bank on the bomb Spain 2016, p. 3-4.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. La conversió de dòlars a euros d'una sèrie de dades ha estat realitzada d'acord amb el tipus de canvi establert a la pàgina web del Banc Central Europeu en el moment de la inversió o, si de cas hi manca, la data més pròxima. Aquest comentari és vàlid per a tota la sèrie de bancs espanyols. [Http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html](http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html)

Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Aecom	armes nuclears 🦁	17/09/2014	\$ 80.000.000,00	61.747.452,92 €
Aecom	armes nuclears 🦁	17/09/2014	\$ 80.000.000,00	61.747.452,92 €
Aecom	armes nuclears 🦁	30/10/2015	\$ 80.000.000,00	72.615.049,47 €
Aecom	armes nuclears 🦁	30/10/2015	\$ 80.000.000,00	72.615.049,47 €
Airbus Group	armes nuclears 🦁	20/10/2014	\$ 64.000.000,00	50.105.691,69 €
Airbus Group	armes nuclears 🦁	13/05/2016	\$ 75.000.000,00	66.090.941,14 €
Airbus Group	armes nuclears 🦁	13/05/2016	\$ 113.000.000,00	99.577.017,98 €
Boeing	armes nuclears 🦁	28/10/2014	\$ 9.000.000,00	7.059.930,97 €

Boeing	armes nuclears 🦉	28/10/2014	\$ 9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nuclears 🦉	28/10/2014	\$ 18.000.000,00	14.119.861,94 €
Boeing	armes nuclears 🦉	18/02/2015	\$ 6.000.000,00	5.276.116,78 €
Boeing	armes nuclears 🦉	18/02/2015	\$ 8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🦉	18/02/2015	\$ 8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🦉	27/10/2015	\$ 8.000.000,00	7.232.619,11 €
Boeing	armes nuclears 🦉	27/10/2015	\$ 9.000.000,00	8.136.696,50 €
Boeing	armes nuclears 🦉	27/10/2015	\$ 16.000.000,00	14.465.238,22 €
Boeing	armes nuclears 🦉	16/05/2016	\$ 10.000.000,00	8.830.801,84 €
Boeing	armes nuclears 🦉	16/05/2016	\$ 12.000.000,00	10.596.962,20 €
Boeing	armes nuclears 🦉	16/05/2016	\$ 16.000.000,00	14.129.282,94 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	18/11/2013	\$ 10.000.000,00	7.398.091,29 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	18/11/2013	\$ 23.000.000,00	17.015.609,97 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	15/02/2016	\$ 4.000.000,00	3.577.817,53 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	15/02/2016	\$ 6.000.000,00	5.366.726,30 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	15/02/2016	\$ 6.000.000,00	5.366.726,30 €
Honeywell International	armes nuclears 🦉	15/02/2016	\$ 7.000.000,00	6.261.180,68 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🦉	26/11/2013	\$ 59.000.000,00	43.552.077,95 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🦉	17/01/2014	\$ 20.000.000,00	14.723.203,77 €
Total				698.737.175,58 €

🦉 Font: Don't bank on the bomb 2016, "Underwriting of bond issuances by Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA) "pp.4-5.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent.

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Indra	armament 🚀	31/10/2015		4.915.596,00 €
Indra	armament 🚀	31/10/2015		990.600,00 €
Total				5.906.196,00 €

🚀 Font: Dades de Profundo.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent.

Finançament d'exportacions d'armament italià 2011-2016

<u>Año</u>	€
2011	6.410.004 €
2012	11.617.885 €
2013*	2.209.998 €
2014**	4.209.081 €

2015 ***	3.642.598 €
2016 ****	5.797.426 €
Total	33.886.991 €

Font: Valors fins a l'any 2012 basats en l'informe n°20 *Banca Armada* p.24.

* www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf (p. 618-619).

** www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie

*** *Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185 – Relazione attività 2015, Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià)*

**** *Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185 – Relazione attività 2016 ", Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià)*

Participació accionarial directa en: **Indra**

Accionista directe (%):	n.d.
Accionistes totals (%):	0,79%
Data:	30/06/2017

Accionista directe únic¹: **Sener Grupo De Ingenieria S.A.**

Que té com a accionistes:	(1) Don Enrique Sendagorta Aramburu è shareholder (minority) a BANCO BILBAO VIZCAYA ARGENTARIA S.A.
---------------------------	---

Font: SABI database.

Catalunya Banc (Caixa d'Estalvis de Catalunya)

Finançament total d'armes:	1.287.299,69 €
----------------------------	----------------

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€ [*]
Oesia	armament 	29/10/2015	1.287.299,69 €
Total			1.287.299,69 €

Société Générale

Finançament total d'armes:

4.529.774.815,10 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Maxam	armament 	29/07/14		7.778.006,00 €
Maxam	armament 	29/07/14		2.221.997,00 €
Maxam	armament 	29/07/15		2.030.958,00 €
Maxam	armament 	29/07/15		7.108.336,00 €
Indra	armament 	05/08/13		89.531.277,00 €
Airbus Group ^(b)	armes nuclears 	14/10/14	\$134.000.000,00	105.962.359,64 €
BAE Systems	armes nuclears 	12/12/13	\$131.000.000,00	95.099.818,51 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$28.000.000,00	24.673.951,36 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$42.000.000,00	37.010.927,04 €
Boeing	armes nuclears 	23/09/14	\$60.000.000,00	46.540.490,23 €
Boeing	armes nuclears 	23/09/14	\$60.000.000,00	46.540.490,23 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$60.000.000,00	54.869.684,50 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$60.000.000,00	54.869.684,50 €
Honeywell International	armes nuclears 	30/03/12	\$129.000.000,00	96.585.804,13 €
Honeywell International	armes nuclears 	18/11/13	\$73.000.000,00	54.006.066,43 €
Honeywell International	armes nuclears 	10/07/15	\$120.000.000,00	107.286.544,48 €
Honeywell International	armes nuclears 	29/04/16	\$45.000.000,00	39.463.299,13 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 	09/07/14	\$150.000.000,00	110.269.793,43 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 	06/07/15	\$153.000.000,00	138.989.825,58 €
Safran	armes nuclears 	21/11/11	\$198.000.000,00	147.124.386,98 €
Safran	armes nuclears 	04/12/15	\$235.000.000,00	215.556.778,57 €
Thales	armes nuclears 	19/12/14	\$122.000.000,00	99.356.625,13 €
Total				1.582.877.103,87 €

 Font: Dades de Profundo.

 Font: *Don't bank on the bomb France 2016*, p. 15-16. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_France.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Airbus Group ^(a)	armes nuclears 	09/04/13	\$597.000.000,00	457.822.085,89 €
Airbus Group	armes nuclears 	09/04/13	\$597.000.000,00	457.822.085,89 €

Airbus Group	armes nucléaires 🇫🇷	15/01/14	\$614.000.000,00	451.271.497,87 €
Safran	armes nucléaires 🇫🇷	27/03/13	\$229.000.000,00	179.354.636,59 €
Safran	armes nucléaires 🇫🇷	27/03/13	\$344.000.000,00	269.423.558,90 €
Airbus Group	armes nucléaires 🇫🇷	26/06/15	\$93.000.000,00	83.020.889,13 €
Airbus Group	armes nucléaires 🇫🇷	26/06/15	\$93.000.000,00	83.020.889,13 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	18/02/15	\$6.000.000,00	5.276.116,78 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	27/10/15	\$8.000.000,00	7.232.619,11 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	27/10/15	\$9.000.000,00	8.136.696,50 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	27/10/15	\$11.000.000,00	9.944.851,28 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	16/05/16	\$10.000.000,00	8.830.801,84 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	16/05/16	\$12.000.000,00	10.596.962,20 €
Boeing	armes nucléaires 🇫🇷	16/05/16	\$16.000.000,00	14.129.282,94 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	18/11/13	\$10.000.000,00	7.398.091,29 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	18/11/13	\$23.000.000,00	17.015.609,97 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	15/02/16	\$17.000.000,00	15.205.724,51 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	15/02/16	\$22.000.000,00	19.677.996,42 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	15/02/16	\$220.000.000,00	196.779.964,22 €
Honeywell International	armes nucléaires 🇫🇷	15/02/16	\$280.000.000,00	250.447.227,19 €
Leonardo Finmeccanica	armes nucléaires 🇫🇷	26/11/13	\$59.000.000,00	43.552.077,95 €
Leonardo Finmeccanica	armes nucléaires 🇫🇷	17/01/14	\$200.000.000,00	147.232.037,69 €
Thales	armes nucléaires 🇫🇷	13/03/13	\$200.000,00	154.071,34 €
Thales	armes nucléaires 🇫🇷	13/03/13	\$9.300.000,00	7.164.317,08 €
Thales	armes nucléaires 🇫🇷	31/05/16	\$12.500.000,00	11.206.741,98 €
Indra	armement 🇫🇷	08/05/13		89.531.276,00 €
Total				2.879.437.616,36 €

Finançament d'exportacions d'armament italià 2013-2016

<u>Any</u>	€
2013*	5.656.416 €
2014**	61.803.678 €
2015***	38.989.500 €
2016****	40.362.500 €
Total	146.812.095 €

* www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf (p. 618-619).

** www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie

*** Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185 – Relazione attività 2015, Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià)

**** Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185 – Relazione attività 2016 ", Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià)

Banc Europeu Inversions (BEI)

Finançament total d'armes:

49.946.000,00 €

Crèdits a empreses d'armament (2011-2016)

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$[*]	€^{**}
Sener	armament 	19/12/11		49.946.000,00 €
Total				49.946.000,00 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent.

Instituto de Credito Oficial

Finançament total d'armes:

48.272.994,30 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€ [*]
Maxam	armament 	15-12-2011	9.994.400,00 €
Maxam	armament 	29-7-2014	15.556.011,58 €
Maxam	armament 	29-7-2014	4.443.993,84 €
Maxam	armament 	29-7-2015	4.061.916,86 €
Maxam	armament 	29-7-2015	14.216.672,02 €
Total			48.272.994,30 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Hsbc Bank

Finançament total d'armes:

4.048.312.749,27 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Maxam	armament 	27/12/12		12.200.000,00 €
Maxam	armament 	27/12/12		5.700.000,00 €
Maxam	armament 	27/12/12		4.600.000,00 €
Maxam	armament 	29/07/14		38.900.000,00 €
Maxam	armament 	29/07/14		11.100.000,00 €
Maxam	armament 	29/07/15		11.200.000,00 €
Maxam	armament 	29/07/15		39.100.000,00 €
Hewlett Packard Enterprise CO ^(b)	armament 	31/10/15		285.330.000,00 €
Leonardo SpA ^(c)	armament 	31/12/15		238.780.000,00 €
Aecom ^(c)	armes nuclears 	23/09/11	\$40.000.000,00	29.784.065,52 €
Aecom	armes nuclears 	14/10/11	\$35.000.000,00	25.349.460,42 €
Aecom	armes nuclears 	14/10/11	\$50.000.000,00	36.213.514,88 €
Aecom	armes nuclears 	07/06/13	\$20.000.000,00	15.082.956,26 €
Aecom	armes nuclears 	16/12/13	\$2.000.000,00	1.451.800,23 €
Aecom	armes nuclears 	16/12/13	\$39.000.000,00	28.310.104,53 €
Aecom	armes nuclears 	16/12/13	\$58.000.000,00	42.102.206,74 €
Aecom	armes nuclears 	29/01/14	\$39.000.000,00	28.659.611,99 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$20.000.000,00	14.940.983,12 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$59.000.000,00	44.075.900,19 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$77.000.000,00	57.522.785,00 €
Airbus Group	armes nuclears 	14/10/14	\$134.000.000,00	105.962.359,64 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$28.000.000,00	24.673.951,36 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$42.000.000,00	37.010.927,04 €
Ch2M Hill	armes nuclears 	19/04/12	\$72.000.000,00	55.020.632,74 €
Fluor	armes nuclears 	28/05/14	\$227.000.000,00	166.813.639,04 €
Fluor	armes nuclears 	28/05/14	\$240.000.000,00	176.366.843,03 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$70.000.000,00	63.480.547,75 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$75.000.000,00	68.014.872,59 €
Jacobs Engineering	armes nuclears 	07/02/14	\$39.000.000,00	28.731.398,26 €
Jacobs Engineering	armes nuclears 	07/02/14	\$62.000.000,00	45.675.556,21 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 	27/08/13	\$5.000.000,00	3.748.687,96 €

Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	27/08/13	\$7.000.000,00	5.248.163,14 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	27/08/13	\$7.000.000,00	5.248.163,14 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	27/08/13	\$11.000.000,00	8.247.113,51 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	27/08/13	\$11.000.000,00	8.247.113,51 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🚫	09/07/14	\$150.000.000,00	110.269.793,43 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🚫	06/07/15	\$139.000.000,00	102.183.341,91 €
Moog	armes nuclears 🚫	28/03/13	\$120.000.000,00	93.713.393,21 €
Moog	armes nuclears 🚫	22/05/14	\$220.000.000,00	160.959.906,35 €
Moog	armes nuclears 🚫	28/06/16	\$110.000.000,00	99.340.738,73 €
Safran	armes nuclears 🚫	21/10/11	\$176.000.000,00	127.554.718,08 €
Safran	armes nuclears 🚫	04/12/15	\$183.000.000,00	167.859.108,42 €
Serco	armes nuclears 🚫	21/02/12	\$72.000.000,00	54.454.696,72 €
Serco	armes nuclears 🚫	12/03/15	\$9.000.000,00	8.480.165,83 €
Serco	armes nuclears 🚫	12/03/15	\$45.000.000,00	42.400.829,17 €
Thales	armes nuclears 🚫	19/12/14	\$122.000.000,00	99.356.625,13 €
Total				2.839.466.674,78 €

🚫 Font: Dades de Profundo.

{b} Font: Facing Finance, Dirty Profits 5, p. 24. www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf

{c} Font: Facing Finance, p.26. www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf

🚫 Font: Don't Bank on the bomb UK 2016, p. 14-15. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_UnitedKingdom.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	<u>\$*</u>	<u>€**</u>
Aecom ^(a)	armes nuclears 🚫	17/09/14	\$80.000.000,00	61.747.452,92 €
Aecom	armes nuclears 🚫	17/09/14	\$80.000.000,00	61.747.452,92 €
Aecom	armes nuclears 🚫	30/10/15	\$80.000.000,00	72.615.049,47 €
Aecom	armes nuclears 🚫	30/10/15	\$80.000.000,00	72.615.049,47 €
Airbus Group	armes nuclears 🚫	26/06/15	\$93.000.000,00	83.020.889,13 €
Airbus Group	armes nuclears 🚫	13/05/16	\$75.000.000,00	66.090.941,14 €
Airbus Group	armes nuclears 🚫	13/05/16	\$113.000.000,00	99.577.017,98 €
Fluor	armes nuclears 🚫	18/11/14	\$5.000.000,00	3.995.525,01 €
Fluor	armes nuclears 🚫	14/03/16	\$9.000.000,00	8.094.253,08 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	18/11/13	\$10.000.000,00	7.398.091,29 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	18/11/13	\$23.000.000,00	17.015.609,97 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	15/02/16	\$4.000.000,00	3.577.817,53 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	15/02/16	\$6.000.000,00	5.366.726,30 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	15/02/16	\$6.000.000,00	5.366.726,30 €
Honeywell International	armes nuclears 🚫	15/02/16	\$7.000.000,00	6.261.180,68 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	13/06/14	\$5.000.000,00	3.694.399,29 €

Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	13/06/14	\$6.000.000,00	4.433.279,15 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	02/02/15	\$49.000.000,00	43.324.491,60 €
Larsen & Toubro	armes nuclears 🚫	18/04/16	\$45.000.000,00	39.801.875,11 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🚫	26/11/13	\$59.000.000,00	43.552.077,95 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🚫	17/07/14	\$20.000.000,00	14.787.430,68 €
Moog	armes nuclears 🚫	18/11/14	\$40.000.000,00	31.964.200,10 €
Thales	armes nuclears 🚫	13/03/13	\$56.000.000,00	43.139.973,81 €
Thales	armes nuclears 🚫	13/03/13	\$93.000.000,00	71.643.170,79 €
Thales	armes nuclears 🚫	31/05/16	\$125.000.000,00	112.067.419,76 €
Serco	armes nuclears 🚫	16/04/15	\$7.000.000,00	6.535.337,50 €
Serco	armes nuclears 🚫	16/04/15	\$94.000.000,00	87.760.246,48 €
Leonardo-Finmeccanica ^(c)	armes nuclears 🚫	31/12/15		58.460.000,00 €
Total				1.135.653.685,39 €

{a} Font: Don't Bank on the bomb UK 2016, Underwriting of bond issuances by HSBC , p. 15-16.

🚫 Font: Don't bank on the bomb UK 2016, Underwriting of share issuances by HSBC , p. 15.

{c} Font: Facing Finance, p.26. www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Hanwa Corporation ^(a)	bombes de dispersió 🚫	31/12/15		620.000,00 €
Hewlett Packard Enterprise CO ^(b)	armament 🚫	31/10/15		22.820.000,00 €
Leonardo SpA ^(d)	armament 🚫	31/12/15		8.470.000,00 €
Fluor	armes nuclears 🚫	31/03/16	\$47.000.000,00	41.282.389,11 €
Total				73.192.389,11 €

🚫 {a} Valor aproximat de les accions administrades a: Facing Finance, Dirty Profits 5, p.22. http://www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf

{b} Valor aproximat de les accions administrades a: Facing Finance, Dirty Profits 5, p.24.

{c} Valor aproximat dels bons suscrits a: Facing Finance, Dirty Profits 5, p.26. [Http://www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf](http://www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf)

{d} Valor aproximat d'accions i bons: Facing Finance, Dirty Profits 5, p.26. [Http://www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf](http://www.facing-finance.org/files/2017/03/DP5_final.pdf)

🚫 Font: Don't bank on the bomb UK 2016, p.16. Shareholings managed by HSBC.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent.

Finançament d'exportacions d'armament italià de la banca estrangera 2000-2014

<u>Any</u>	€
2000-12 ^(a)	72.215.054 €
2013 ^(b)	valor desconegut
2014 ^(c)	valor desconegut
2000-2014	72.215.054 €

Font:

{a} Informe n°20 Banca Armada, p.10.

{b} [Http://www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie](http://www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie)

{c} [Http://www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf](http://www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf) (p. 618-19).

Caixabank

Finançament total d'armes:

87.487.619,43 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Sener	armament 	25-3-2011	599.922,96 €
Sener	armament 	25-3-2011	1.668.597,84 €
Maxam	armament 	27-12-2012	8.339.455,39 €
Maxam	armament 	27-12-2012	3.883.557,57 €
Maxam	armament 	27-12-2012	3.108.547,01 €
Maxam	armament 	29-7-2014	23.333.017,37 €
Maxam	armament 	29-7-2014	6.666.990,76 €
Maxam	armament 	29-7-2015	7.108.354,50 €
Maxam	armament 	29-7-2015	24.879.176,03 €
Total			79.587.619,43 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Indra	armament 	30/09/15	7.900.000,00 €
Oesia	armament 	16/11/15	desconegut
Total			7.900.000,00 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Participació accionarial directa de Caixabank Asset Management SGIIC S.A. a: **Indra**

Accionista directe (%):	0,64%
Accionistes totals (%):	n.d.
Data:	30/06/2017

Participació accionarial directa de Caixabank S.A. a: **Indra**

Accionista directe (%):	n.d.
Accionistes totals (%):	0,21%
Data:	30/06/2017

Participació accionarial directa d'Oesia Networks Sociedad Limitada

Que té com a accionista:	(1) Caixaabank S.A.	
	(2) Baring Iberia II Inversión en Capital Fondo de Capital Riesgo	
	Que té com a accionista:	Caixa Capital Fondos Sociedad de Capital Riesgo de Regimen Simplificado S.A.
	(3) Hiscan Patrimonio S.A.	
	Que té com a accionista:	(1) Caixaabank S.A. (2) Fundación Bancaria Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona La Caixa

Font: SABI database.

Crédit Agricole

Finançament total d'armes:

6.649.641.364,90 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Navantia	armament 	18/03/15	58.099.609,00 €	54.514.863,00 €
Aecom	armes nuclears 	29/01/14	\$39.000.000,00	28.663.824,78 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$20.000.000,00	14.940.983,12 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$47.000.000,00	35.111.310,32 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$59.000.000,00	44.075.900,19 €
Aecom	armes nuclears 	11/08/14	\$77.000.000,00	57.522.785,00 €
Airbus Group	armes nuclears 	14/10/14	\$134.000.000,00	105.962.359,64 €
BAE Systems	armes nuclears 	12/12/13	\$131.000.000,00	95.099.818,51 €
Bechtel	armes nuclears 	27/07/12	\$146.000.000,00	118.535.357,64 €
Bechtel	armes nuclears 	14/06/13	\$100.000.000,00	75.171.014,06 €
Bechtel	armes nuclears 	14/06/13	\$200.000.000,00	150.342.028,11 €
Bechtel	armes nuclears 	19/09/14	\$100.000.000,00	77.808.901,34 €
Bechtel	armes nuclears 	19/09/14	\$120.000.000,00	93.370.681,61 €
Bechtel	armes nuclears 	19/09/14	\$200.000.000,00	155.617.802,68 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$48.000.000,00	42.298.202,33 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$67.000.000,00	59.041.240,75 €
Bechtel	armes nuclears 	07/06/16	\$72.000.000,00	63.447.303,49 €
Boeing	armes nuclears 	05/11/11	\$42.000.000,00	30.494.445,65 €
Boeing	armes nuclears 	23/09/14	\$60.000.000,00	46.540.490,23 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$60.000.000,00	54.869.684,50 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$60.000.000,00	54.869.684,50 €
BWX Technologies	armes nuclears 	22/05/12	\$32.000.000,00	25.062.656,64 €
BWX Technologies	armes nuclears 	11/05/15	\$32.000.000,00	28.720.157,96 €
BWX Technologies	armes nuclears 	11/05/15	\$40.000.000,00	35.900.197,45 €
BWX Technologies	armes nuclears 	11/05/15	\$48.000.000,00	43.080.236,94 €
Fluor	armes nuclears 	07/11/12	\$180.000.000,00	141.220.775,15 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$85.000.000,00	77.083.522,26 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$100.000.000,00	90.686.496,78 €
Honeywell International	armes nuclears 	18/11/13	\$73.000.000,00	54.006.066,43 €
Honeywell International	armes nuclears 	10/07/15	\$60.000.000,00	53.643.272,24 €

Honeywell International	armes nuclears 🇺🇸	29/04/16	\$25.000.000,00	21.924.055,07 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🇺🇸	09/07/14	\$100.000.000,00	73.513.195,62 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🇺🇸	06/07/15	\$139.000.000,00	126.271.802,33 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🇺🇸	14/08/14	\$120.000.000,00	89.733.044,19 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🇺🇸	09/10/15	\$230.000.000,00	205.632.543,59 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🇺🇸	09/10/15	\$530.000.000,00	473.848.904,78 €
Raytheon	armes nuclears 🇺🇸	13/11/15	\$44.000.000,00	40.876.997,40 €
Safran	armes nuclears 🇺🇸	21/10/11	\$176.000.000,00	127.554.718,08 €
Safran	armes nuclears 🇺🇸	04/12/15	\$235.000.000,00	215.556.778,57 €
Serco	armes nuclears 🇺🇸	21/02/12	\$72.000.000,00	54.508.289,80 €
Serco	armes nuclears 🇺🇸	12/03/15	\$9.000.000,00	8.480.165,83 €
Serco	armes nuclears 🇺🇸	12/03/15	\$45.000.000,00	42.400.829,17 €
Thales	armes nuclears 🇺🇸	19/12/14	\$122.000.000,00	99.356.625,13 €
Total				3.587.360.012,86 €

🇺🇸 (a) Font: Dades de Profundo.

🇺🇸 (b) Font: *Don't Bank on the bomb France*. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_France.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	<u>\$*</u>	<u>€**</u>
Airbus Group ^(a)	armes nuclears 🇺🇸	09/04/13	\$597.000.000,00	457.822.085,89 €
Serco	armes nuclears 🇺🇸	16/04/15	\$7.000.000,00	6.535.337,50 €
Serco	armes nuclears 🇺🇸	16/04/15	\$94.000.000,00	87.760.246,48 €
Airbus Group ^(b)	armes nuclears 🇺🇸	20/10/14	\$96.000.000,00	75.158.537,54 €
Airbus Group	armes nuclears 🇺🇸	13/05/16	\$75.000.000,00	66.090.941,14 €
Airbus Group	armes nuclears 🇺🇸	13/05/16	\$113.000.000,00	99.577.017,98 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	30/04/13	\$10.000.000,00	7.220.216,61 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	28/10/14	\$18.000.000,00	14.119.861,94 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	18/02/15	\$6.000.000,00	5.276.116,78 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	27/10/15	\$9.000.000,00	8.136.696,50 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	27/10/15	\$11.000.000,00	9.944.851,28 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	27/10/15	\$11.000.000,00	9.944.851,28 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	16/05/16	\$12.000.000,00	10.596.962,20 €
Boeing	armes nuclears 🇺🇸	16/05/16	\$16.000.000,00	14.129.282,94 €

Boeing	armes nuclears 🦁	16/05/16	\$16.000.000,00	14.129.282,94 €
Fluor	armes nuclears 🦁	18/11/14	\$18.000.000,00	14.383.890,04 €
Fluor	armes nuclears 🦁	14/03/16	\$139.000.000,00	125.011.242,02 €
Leonardo Finmeccanica	armes nuclears 🦁	26/11/13	\$59.000.000,00	43.552.077,95 €
Leonardo Finmeccanica	armes nuclears 🦁	17/01/14	\$20.000.000,00	14.723.203,77 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	12/02/15	\$9.000.000,00	7.944.915,25 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	12/02/15	\$14.000.000,00	12.358.757,06 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	12/02/15	\$18.000.000,00	15.889.830,51 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$38.000.000,00	35.437.843,89 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$38.000.000,00	35.437.843,89 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$56.000.000,00	52.224.190,99 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$94.000.000,00	87.662.034,88 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$150.000.000,00	139.886.225,87 €
Lockheed Martin	armes nuclears 🦁	16/11/15	\$150.000.000,00	139.886.225,87 €
Raytheon	armes nuclears 🦁	24/11/14	\$8.000.000,00	6.446.414,18 €
Raytheon	armes nuclears 🦁	24/11/14	\$8.000.000,00	6.446.414,18 €
Safran	armes nuclears 🦁	05/01/16	\$233.000.000,00	216.824.865,07 €
Thales	armes nuclears 🦁	13/03/13	\$56.000.000,00	43.076.923,08 €
Thales	armes nuclears 🦁	13/03/13	\$93.000.000,00	71.538.461,54 €
Thales	armes nuclears 🦁	31/05/16	\$125.000.000,00	112.067.419,76 €
Total				2.095.430.575,46 €

🦁 (a) Font: Dades de Profundo.

🦁 (b) Font: Don't Bank on the bomb France. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_France.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Airbus Group ^(a)	armes nuclears 🦁	31/05/16	\$443.000.000,00	397.166.935,63 €
Leonardo Finmeccanica	armes nuclears 🦁	31/05/16	\$66.000.000,00	59.171.597,63 €
Thales	armes nuclears 🦁	31/05/16	\$225.000.000,00	201.721.355,57 €
Leonardo Finmeccanica ^(b)	armes nuclears 🦁	30/04/16	\$26.000.000,00	22.801.017,28 €
Thales	armes nuclears 🦁	31/03/16	\$23.000.000,00	20.202.020,20 €
Indra	armament 🚒	30/06/15		6.666.965,00 €
Indra	armament 🚒	31/03/15		1.271.857,00 €
Total				709.001.748,31 €

🦁 (a) Font: Dades de Profundo.

🦁 (b) Font: Don't Bank on the bomb France. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_France.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: http://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Finançament d'exportacions d'armament italià de la banca estrangera 2013-2016

Any	€
2013*	12.885.426 €
2014**	113.513.687 €
2015***	8.467.078 €
2016****	122.982.838 €
Total	257.849.028 €

Font:

* www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie

** www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf (p. 618-19)

*** *Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185* – Relazione attività 2015, Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià).

**** *Operazioni disciplinate dall'art. 27, legge 09/07/1990, n. 185* – Relazione attività 2016 ", Ministero dell'Economia e delle Finanze (Italià).

Grupo Santander

Finançament total d'armes:

1.776.109.704 €

Banco Santander

Finançament total d'armes:

1.693.191.323 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Sener	armament 	25/03/11		599.922,96 €
Sener	armament 	25/03/11		599.922,96 €
Sener	armament 	25/03/11		1.668.597,84 €
Sener	armament 	25/03/11		1.668.597,84 €
Maxam	armament 	15/12/11		9.994.400,00 €
Maxam	armament 	27/12/12		12.231.201,24 €
Maxam	armament 	27/12/12		5.695.884,43 €
Maxam	armament 	27/12/12		4.559.202,29 €
Maxam	armament 	29/07/14		42.778.031,85 €
Maxam	armament 	29/07/14		12.221.983,06 €
Maxam	armament 	29/07/15		12.185.750,57 €
Maxam	armament 	29/07/15		42.650.016,05 €
Oesia	armament 	29/10/15		3.245.971,96 €
Navantia	armament 	18/03/15		36.343.581,57 €
Airbus Group	armes nuclears 	14/10/14	\$134.000.000,00	105.962.359,64 €
Boeing	armes nuclears 	05/11/14	\$42.000.000,00	33.653.846,15 €
Boeing	armes nuclears 	23/09/14	\$50.000.000,00	38.783.741,86 €
Boeing	armes nuclears 	23/09/14	\$50.000.000,00	38.783.741,86 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$75.000.000,00	68.587.105,62 €
Boeing	armes nuclears 	04/11/15	\$75.000.000,00	68.587.105,62 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$70.000.000,00	63.480.547,75 €
Fluor	armes nuclears 	25/02/16	\$75.000.000,00	68.014.872,59 €
Honeywell International	armes nuclears 	18/11/13	\$73.000.000,00	54.006.066,43 €
Honeywell International	armes nuclears 	10/07/15	\$60.000.000,00	53.643.272,24 €
Honeywell International	armes nuclears 	29/04/16	\$25.000.000,00	21.924.055,07 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 	09/07/14	\$100.000.000,00	73.513.195,62 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 	06/07/15	\$99.000.000,00	89.934.593,02 €
Moog	armes nuclears 	28/06/16	\$63.000.000,00	56.895.150,37 €
Safran	armes nuclears 	04/12/15	\$235.000.000,00	215.556.778,57 €

Thales	armes nuclears 🇪🇸	19/12/14	\$122.000.000,00	99.356.625,13 €
Total				1.337.126.122,17 €

🇪🇸 Font: Dades de Profundo.

🇪🇸 Font: Don't Bank on the bomb 2016, p.5, www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_Spain.pdf

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Emissió de bons i pagarés d'empreses d'armes

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	\$*	€**
Airbus group	armes nuclears 🇪🇸	20/10/14	\$96.000.000,00	75.158.537,54 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	30/04/13	\$10.000.000,00	7.649.938,80 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	28/10/14	\$9.000.000,00	7.059.930,97 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	18/02/15	\$6.000.000,00	5.276.116,78 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	18/02/15	\$8.000.000,00	7.034.822,37 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	27/10/15	\$9.000.000,00	8.136.696,50 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	27/10/15	\$11.000.000,00	9.944.851,28 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	27/10/15	\$11.000.000,00	9.944.851,28 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	16/05/16	\$12.000.000,00	10.596.962,20 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	16/05/16	\$16.000.000,00	14.129.282,94 €
Boeing	armes nuclears 🇪🇸	16/05/16	\$16.000.000,00	14.129.282,94 €
Fluor	armes nuclears 🇪🇸	18/11/14	\$10.000.000,00	7.991.050,02 €
Fluor	armes nuclears 🇪🇸	14/03/16	\$9.000.000,00	8.094.253,08 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🇪🇸	26/11/13	\$59.000.000,00	43.552.077,95 €
Leonardo-Finmeccanica	armes nuclears 🇪🇸	17/01/14	\$20.000.000,00	14.723.203,77 €
Indra	armament 🇪🇸	08/10/13		31.245.749,19 €
Total				288.762.361 €

🇪🇸 (a) Font: Dades de Profundo.

🇪🇸 (b) Font: Don't bank on the bomb 2016, p.5: Underwriting of bond issuances by Santander.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Indra	armament 🇪🇸	30/09/15	15.253.718,00 €
Indra	armament 🇪🇸	01/10/15	2.091.608,06 €
Total			17.345.326,06 €

🇪🇸 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Finançament d'exportacions d'armament italià 2013-2014

<u>Any</u>	€
2013*	2.209.998 €
2014**	47.747.516 €
2013-2014	49.957.514 €

Font:

* www.senato.it/service/PDF/PDFServer/BGT/798425.pdf (p. 618-619).

** www.nigrizia.it/notizia/banche-armate-podio-europeo/notizie

Banco Popular

Finançament total d'armes:	82.918.380,44 €
-----------------------------------	------------------------

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Maxam	armament 	27/12/12	8.339.455,39 €
Maxam	armament 	27/12/12	3.883.557,57 €
Maxam	armament 	27/12/12	3.108.547,01 €
Maxam	armament 	29/07/14	23.333.017,37 €
Maxam	armament 	29/07/14	6.666.990,76 €
Maxam	armament 	29/07/15	7.108.354,50 €
Maxam	armament 	29/07/15	24.879.176,03 €
Oesia	armament 	29/10/15	4.764.696,31 €
Total			82.083.794,94 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Indra	armament 	30/09/15	834.585,50 €
Total			834.585,50 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Banco Sabadell

Finançament total d'armes:

72.912.688,70 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	<u>Maturity Date</u>	\$*	€**
Orbital ATK	bombes de dispersió 🧨	01/11/13	01/11/18	\$9.000.000,00	6.664.198,45 €
Orbital ATK	bombes de dispersió 🧨	01/11/13	01/11/18	\$6.000.000,00	4.442.798,96 €
Orbital ATK	armes nuclears 🧨	08/10/13	01/11/18	\$12.000.000,00	8.839.127,87 €
Orbital ATK	armes nuclears 🧨	08/10/13	01/11/18	\$17.000.000,00	12.522.097,82 €
Maxam	armament 🚒	27-12-2012	5-8-2016		8.339.455,39 €
Maxam	armament 🚒	27-12-2012	5-8-2016		3.883.557,57 €
Maxam	armament 🚒	27-12-2012	5-8-2016		3.108.547,01 €
Maxam	armament 🚒	29-7-2014	29-7-2019		7.778.005,79 €
Maxam	armament 🚒	29-7-2014	29-7-2019		2.221.996,92 €
Maxam	armament 🚒	29-7-2015	29-7-2019		2.030.958,43 €
Maxam	armament 🚒	29-7-2015	29-7-2019		7.108.336,01 €
Oesia	armament 🚒	29-10-2015	29-10-2025		1.236.675,54 €
Total					68.175.755,76 €

🧨 Font: PAX, *Worldwide investments in clusters munitions a shared responsibility*, maig 2017.

🧨 Font: *Don't bank on the bomb 2016*, p.5. www.dontbankonthebomb.com/wp-content/uploads/2016/12/2016_Spain.pdf

🚒 Font: Dades de Profundo.

* Total dòlars EUA. ** Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/shared/pdf/2013/11/20131101.pdf

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Indra	armament 🚒	31/03/15	4.336.241,73 €
Indra	armament 🚒	30/09/15	400.691,20 €
Total			4.736.932,93 €

🚒 (a) Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent.

Bankia

Finançament total d'armes:

180.919.246,50 €

Crèdits a empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Maxam	armament 	15/12/11	9.994.400,00 €
Maxam	armament 	27/12/12	12.231.201,24 €
Maxam	armament 	27/12/12	5.695.884,43 €
Maxam	armament 	27/12/12	4.559.202,29 €
Maxam	armament 	29/07/14	42.778.031,85 €
Maxam	armament 	29/07/14	12.221.983,06 €
Maxam	armament 	29/07/15	12.185.750,57 €
Maxam	armament 	29/07/15	42.650.016,05 €
Navantia	armament 	30/07/15	30.204.174,00 €
Oesia	armament 	29/10/15	2.781.917,30 €
Total			175.302.560,79 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/shared/pdf/2013/11/20131101.pdf

Fons d'inversió, accions i bons en empreses d'armament

<u>Empreses d'armes</u>	<u>Tipus d'armes</u>	<u>Data més recent</u>	€*
Indra	armament	30/06/15	5.616.685,71 €
Total			5.616.685,71 €

 Font: Dades de Profundo.

* Total euros a data més recent. Font de conversió: www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/shared/pdf/2013/11/20131101.pdf

Annex III: Empreses d'armament finançades per la Banca Armada

- 1. Aecom (EUA):** Proveïdor global d'enginyeria, consultoria, operacions i manteniment de vehicles comercials i militars, equipament i armes (tancs, vehicles d'infanteria, sistemes d'artilleria, sistemes de defensa antiaèria i sistemes de comunicacions entre d'altres). L'empresa també treballa al *Nevada National Security Site* (NNSS), un complex clau als EUA per a la producció d'armes nuclears.
- 2. Aerojet Rocketdyne (EUA):** Aerojet Rocketdyne, formalment conegut com a GenCorp, està implicat en el disseny, desenvolupament i producció de sistemes de míssils balístics nuclears de terra i mar per als Estats Units. En l'actualitat està produint sistemes de propulsió per als míssils nuclears *Minuteman III* i *D5 Trident*.
- 3. Airbus Group (FR):** Airbus és una empresa aeronàutica i aeroespacial amb seu a França i producció a Espanya, Alemanya, Itàlia i Regne Unit especialitzada en la fabricació d'avions civils i militars. En l'àmbit militar fabrica avions de combat, helicòpters de combat, avions de transport militar i míssils, entre els quals n'hi ha de nuclears.
- 4. BAE Systems (GB):** BAE Systems és el tercer productor militar mundial, especialitzat en l'àmbit aeronàutic, avions militars *Tornado* i míssils. Està implicat en els programes del sistema d'armes nuclears estratègiques *Trident II* (D5) als Estats Units i al Regne Unit i en el sistema nord-americà del Missil Balístic Intercontinental *Minuteman III*.
- 5. Bechtel (EUA):** Bechtel gestiona els laboratoris nacionals dels *Alamos* i *Lawrence Livermore* als EUA. Aquests tenen un paper important en la recerca, disseny, desenvolupament i producció d'armes nuclears. També participa en la gestió i supervisió del Complex de Seguretat Nacional I-12 a Tennessee i la Planta *Pantex* a Texas.
- 6. Boeing (EUA):** Primer productor militar mundial i segon major fabricant d'avions civils i militars (tant caces com bombarders, com l'avió F-18) i d'equipament aeroespacial del món. A més, dissenya i fabrica helicòpters, sistemes electrònics i de defensa, míssils nuclears (*Trident* i *Minuteman*), satèl·lits, vehicles de llançament i sistemes avançats de comunicació i informació.
- 7. BWX Technologies (EUA):** BWX Technologies administra i opera a diverses instal·lacions nord-americanes d'armes nuclears com el Laboratori *Nacional Lawrence Livermore, Los Alamos* i el *Nevada National Security Site* (NNSS), dedicat a la modernització dels caps nuclears. Se l'ha vinculat amb submarins nuclears i amb la construcció de reactors nuclears per a la producció d'energia.
- 8. CH2M Hill (EUA):** CH2M Hill és un dels socis de la joint venture de Tecnologies de Seguretat Nacional que gestiona el *Nevada National Security Site* (NNSS), anteriorment conegut com el Nevada Test Site, el qual és una peça clau de la infraestructura de les armes nuclears dels Estats Units.
- 9. China Aerospace & Science (CN):** CASIC es defineix a sí mateix com el major dissenyador i fabricant de míssils de la Xina. Existeixen proves que va comercialitzar i produir municions de dispersió després de 2008.
- 10. Engility Holdings (EUA):** El febrer de 2015, Engility Holdings va adquirir TASC, amb seu als EUA, la qual està implicada en la recerca i desenvolupament del *Solid Rocket Motor Modernization Study* del míssil nuclear *Minuteman III* per a l'arsenal nord-americà.
- 11. Fluor (EUA):** Fluor és el soci principal responsable de la gestió i del funcionament del *Department of Energy's Savannah River Site and Savannah River National Laboratory*, l'única font del nou triti (isòtop d'hidrogen radioactiu) per a l'arsenal nuclear d'Estats Units. Un dels seus majors projectes ha estat el *Logistic Civil Augmentation Program*, per proporcionar suport per augmentar l'estructura de les Forces Armades
- 12. General Dynamics (EUA):** General Dynamics és una empresa fabricant de blindats, camions, canons, armes lleugeres, bombes, submarins nuclears i sistemes de guia de míssils nuclears, obusos i tota classe d'explosius (100% de producció militar). També participa en la fabricació d'armes nuclears. General Dynamics és propietari de Santa Bárbara Sistemas (Espanya), que s'encarrega de la fabricació de blindats com el *Pizarro* o *Leopardo*.
- 13. Hanwha (KR):** És l'empresa de defensa més important de Corea del Sud. L'empresa té dues àrees de negoci, una d'elles sent la secció d'explosius, que fa negoci amb explosius i productes militars i aeroespacials. No existeixen evidències sobre el cessament de producció de municions de dispersió des de maig de 2008. Amb l'adquisició de *Samsung Techwin*, Hanwha ha entrat també al mercat de les armes robòtiques, unes armes molt controvertides que poden contravenir la llei humanitària i els drets humans.
- 14. Hewlett Packard Enterprise (EUA):** També coneguda com HP, és una empresa de tecnologia

informàtica nord-americana. Tot i tenir una branca comercial, HP també ofereix suport informàtic a diferents empreses i organitzacions, entre elles les forces armades dels EUA. A través de la seva filial *HP Enterprise Services*, HP ha estat còmplice de l'ocupació de territoris palestins a través de serveis al Ministeri de defensa Israelità, com el manteniment dels sistemes biomètrics *Basel System* per als checkpoints de zones com Gaza.

15. **Honeywell International (EUA):** Multinacional dels EUA dedicada a unitats aeroespacials, solucions de control i automoció, sistemes de transport i materials especialitzats, a més del manteniment d'armes nuclears com *Trident II* i la fabricació del míssil balístic M-51 per a submarins. Honeywell International treballa al *National Security Campus*, relacionat amb la producció d'armament nuclear.
16. **Huntington Ingalls Industries (EUA):** Huntington Ingalls Industries està involucrat en la gestió de l'arsenal nuclear d'Estats Units i en la producció de triti (isòtop d'hidrogen radioactiu) en l'emplaçament de *Savannah River Site*, l'única font de triti per a l'arsenal nuclear d'Estats Units.
17. **Indra (ES):** Empresa dedicada a l'electrònica militar, simuladors de vol, sistemes de direcció de míssils i defensa electrònica per l'*Eurofighter*, fragates F-100 i helicòpters Tigre (entre un 20-30% de producció militar). Desenvolupen tecnologies aplicades a l'àmbit nàutic militar i aviació militar.
18. **Jacobs Engineering (EUA):** Està especialitzada en la consultoria científica, les instal·lacions tècniques i el manteniment de tot tipus d'equipament aeroespacial i de defensa. Es tracta d'una de les empreses inversores en la corporació *Atomic Weapons Establishment*, les instal·lacions del govern del Regne Unit responsables de la fabricació de l'arsenal atòmic de l'exèrcit britànic.
19. **Larsen & Toubro (IN):** És responsable del desenvolupament del sistema de llançament per a míssils amb capacitat nuclear de curt abast terra-aire Akash per a l'arsenal nuclear de l'Índia.
20. **Leonardo Finmeccanica (IT):** Fabrica avions de transport tàctic, avions de combat i vehicles aeris no tripulats per a usos militars. També desenvolupa i produeix sistemes de míssils (inclosos els nuclears), torpedes d'artilleria naval i vehicles blindats. Centra part de la seva activitat en el disseny i el desenvolupament de vehicles de transport per als míssils nuclears *Minuteman III*.
21. **Lockheed Martin (EUA):** Segon gran productor militar mundial. És responsable de la construcció dels míssils nuclears Trident II (D5) per als EUA

i per al Regne Unit i dels míssils balístics intercontinentals nuclears *Minuteman III* per als EUA. És part del joint venture AWEML, que gestiona l'*Atomic Weapons Establishment* del Regne Unit. També s'encarrega de la fabricació dels avions F-15 i F-18.

22. **Maxam (ES):** És una de les majors empreses d'explosius civils i militars que, a través de la seva filial Expal, produeix i exporta municions de tot tipus: de morter, de calibre mitjà, d'artilleria, d'armes lleugeres o de bombes lapa, entre d'altres. L'empresa va ser responsable de la fabricació de mines anti-persona i bombes de dispersió. Maxam hauria pogut produir explosius militars que haurien estat destinats a la guerra de Síria.
23. **Moog (EUA):** Moog desenvolupa vehicles de llançament i controls estratègics de míssils per als míssils nuclears *Minuteman III* i *Trident* (D5) destinats a l'arsenal nuclear d'Estats Units.
24. **Navantia (ES):** És una societat pública espanyola dedicada a la construcció naval militar creada el 2005. Construeix bucs, corbetes, fragates, patrulleres i submarins per a les armades d'Espanya, Noruega, Veneçuela, Xile i Malàisia. Entre els seus futurs projectes es troba la construcció d'embarcacions per als governs d'Espanya, Austràlia i Veneçuela.
25. **Norinco (CN):** Norinco és part d'un grup d'empreses propietat de l'Estat xinès dedicada, en part, a la producció militar. Existeixen evidències que Norinco ha comercialitzat i produït municions de dispersió després del maig de 2008.
26. **Northrop Grumman (EUA):** Northrop Grumman està involucrat en la producció i manteniment dels míssils nuclears balístics intercontinentals *Minuteman III*, per als EUA, i del Trident II (D5), per als EUA i per al Regne Unit. A més, participa en la joint venture que administra el *Nevada National Security Site* (NNSS). També treballa en el sector de la construcció naval i l'electrònica militar.
27. **Oesia (ES):** Treballa amb tecnologies de la informació i desenvolupa tecnologia aplicada al sector militar, com els simuladors d'artilleria de campanya o els sensors de cerca i seguiment per infrarojos; un sistema que ja és totalment operatiu a l'avió de combat europeu *EF 2000*, l'utilitzat per diverses forces aèries europees. L'exèrcit d'Aràbia Saudita ha adquirit 76 d'aquests avions de guerra, molt probablement utilitzats a l'ofensiva iemenita.
28. **Orbital ATK (EUA):** Orbital ATK produeix sistemes de propulsió de coets per al míssil balístic nuclear Trident II amb llançament des de submarins. Or-

bital ATK també és responsable de la rehabilitació dels tres trams de propulsió del Missil balístic intercontinental nuclear *Minuteman III* (ICBM) per als EUA. A més, treballa a l' *I-12 National Security Complex* a Tennessee i la Planta *Pantex* a Texas. Fins finals de 2016 Orbital ATK produïa un component clau de la bomba de dispersió fabricada per l'empresa Textron (el Sensor Fuzed Weapon -SFW-), prohibit per la Convenció Internacional sobre bombes de Dispersió (2008)

29. **Poongsan (KR):** Poongsan desenvolupa munició militar i esportiva. Existeixen evidències que la companyia va produir i comercialitzar *Dual Purpose Improved Conventional Munition* (DPICM) K310, utilitzada en les municions de dispersió, i que va comercialitzar els K305 i K308 després del maig de 2008. No hi ha constància de que renunciés a la seva participació en la producció de municions de dispersió.
30. **Raytheon (EUA):** Raytheon proporciona serveis d' electrònica militar i servei de suport per a missions. Està involucrat en un projecte per allargar el cicle de vida dels sistemes de guiatge dels míssils nuclears *Trident II* de la Marina dels Estats Units. També participa en la recerca per al nou míssil de llarg abast W80-4 Standoff per a l'arsenal nord-americà.
31. **Safran (FR):** És una multinacional francesa d'alta tecnologia, centrada en la defensa, l'equipament tecnològic aeronàutic i naval i la seguretat. Safran és part d'una *joint venture* per a construir els míssils nuclears M-51 per a la marina francesa. Les seves subsidiàries Snecma i Sagem proporcionen els sistemes de propulsió i navegació per a aquests míssils.
32. **Sener (ES):** Sener és capdavanter en el desenvolupament de sistemes de míssils a Espanya gràcies als quals és possible el llançament i la utilització de míssils com el *John Strike Missile*, i està especialitzat en aplicacions de ISR (Intel·ligència, Vigilància i Reconeixement) aplicats a míssils, així com en electrònica militar, vigilància, sistemes de tir i sistemes de control per a míssils.
33. **Serco (GB):** Serco posseeix un terç de les accions de l'empresa conjunta AWE-ML, la qual opera l'*Atomic Weapons Establishment* del Regne Unit. És responsable de la fabricació i del manteniment dels caps nuclears per a l'arsenal del Regne Unit.
34. **Textron (EUA):** Textron dissenya i construeix vehicles de transport per al míssil balístic intercontinental nuclear *Minuteman III* (ICBM) nord-americà. Existeixen proves que demostren com la companyia ha produït i venut *Sensor Fuzer*

Weapons (SFW) després del maig de 2008. La companyia considera que no es tracta de municions de dispersió per no ajustar-se a la definició de la Convenció sobre Bombes de Dispersió.

35. **Thales (FR):** Companyia francesa d'electrònica dedicada al desenvolupament de sistemes d'informació i serveis per al mercat aeroespacial, de defensa i seguretat a partir d'equips i components de telecomunicacions en satèl·lits i avions no tripulats. A més, Thales participa en la producció dels míssils nuclears M-51 de llançament des de submarins per a la marina francesa.

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

Setem

Amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona